

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Jánosi-utca 54. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.

Tanítóknak egész évre. 2 frt.
„ fél évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a könyvnyomdában — Ide intézendők a kiadóhivatali előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felhívások.

A hirdetés díja:

Egy háromsoros petítor tér-fogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Bekesség e földön!

Sötét éjszakában nyugovó pásztorok felett fényes csillag gyúlt ki s álomba ringó lelkökben megcsendült az angyali üdvözlés édes melódiája: *Dicsőség a magasságban Istennek, békesség e földön és az emberekhez jóakarát!* A szent hajdankor minden búbája beragyogta a karácsonyi éjszakát és e gyönyörű világításban jelent meg a békesség isteni apostola, a Messiás. Angyalköve fennen hirdeté a békességet e világnak, ő maga szelid lelke nyájas sugaraival aranyozá be, rövid élete dicsőségével szentelé meg örök ígét: *Boldogok a békességre igyekezők, mert azok Isten fiainak mondtanak.*

És lett-e béke?

A mester szavai végig rezegtek a világon s míg utánozhatatlan zengésük tartott, a kik halottak, megemberelték magukat, de azután leszállottak az emberi méltóság piedestáljáról s föltámadt bennök ismét az állat és az állattal együtt az örök harez egymás ellen. Egy századdal utóbb már meghamisították az Írásokat; Jézus szájába hihetetlen szenvedéllyel telt szavakat adtak, miket utóbb az eklésia militans kánoni érvényre emelt. Mondhatott-e a szelid, békeszerető Jézus ilyet: *Ne gondoljátok, hogy azért jöttem volna, hogy békességet bocssásk e földre: nem azért jöttem, hogy békességet bocssásk, hanem fegyvert!*

De a ki mondta, mégis szomorú igazságot mondott ki vele. — Az egyenetlenség, a viszály örökségképen száll nemzedékről-nemzedékre. Ez az egész nagy világ csupa harmónia, csak benne az embernek nevezett kicsi, de mégis óriási hatalom lelkében, s annak vágyaiban és törekvéseiben merő dissonancia. A természeti ósállapotot soha le nem tudja vetkezni; szellemi energiájának legnagyobb feszültségét lelohasztja egy csepp vér, mely homályt von elméjére, hogy vakon rohanjon a szenvedélyek izzó, örök harezába.

Mi hát az emberi élet?

Tagadjuk, de igaz a sötét kedélyű, mely elméjű angol filozophus (Hobbes Tamás) mondása: *bellum omnium contra omnes.* A népek, nemzetek fenekednek egymás ellen. Századunk mindent elnyelő Molochja, a militarismus ágyuk tusájára s kardok élére helyezi milliók jólétét és

boldogságát. A nemzettest önmagában darabolódik ellenséges részekre; osztály, felekezet, engesztelhetetlen gyűlölettel tör egymásra, mintha az örök, isteni ezél az egyetlenségben, az antagonismusban állana. Ez nem a szükséges szellemi surlódás, ez a természeti ember kitörése. A Madách eskimóját véljük hallani: fájuk fel egymást! Hisz látom körülem, miként eszi a férget a ferge hal, halat a fóka, a fókát meg én. Ez ellenséges küzdelemben még a világboldogító eszmék is elvesztik nemességüket, szűzies tisztaságukat és szennyes, zavaros hullámokat hömpölygetnek az óriási emberoceánban. A békétlenség daemona tör, ront, zúz s a legkisebb társadalom ugy, mint a legnagyobb a rut visszavonás és durva irigység ijesztő képét tünteti fel. Csak ha magunk körül széttekintünk is! Nincsen-e korlát azok között, kiket a születés, rang, előítele, foglalkozás, vallásos érzés elválaszt egymástól? Megvan-e közöttünk a kívánt összhang, a szükséges békesség? Megvalósult-e csak részben is a karácsonyi király magasztos eszméje: *Nincsen különbség ember és ember között! Ti mindnyájan egyek vagytok! Tedd hűvelgyebe a te szabályadat, mert a ki fegyvert fog, fegyver által vesz el!*

Bizony nem! Örök békétlenség ütötte fel tanyáját e földön s tartja távol egymástól az embereket, s magasztos céljaitól az egyházi és világi társadalmat, népet és nemzetet! Csak már egyszer valahára sikerrel hangzanék a karácsonyi angyalnak újra, meg újra megújuló üzenete: *Békesség e földön!* Hadd lobognának fel a családok karácsonyfáin, a templomok gyertyalángjaiban, falvak, városok halmain a békesség örömtűzei! Hadd gyulladna ki az örök békével a boldogság szelid pásztorfénye! Akkor lenne az emberiségnek igazi karácsonya. *S. Szabó József.*

Városi képviselők választása.

Rimaszombatban a városi képviselőtestületből sorrend szerint kilépő választott bizottsági tagok választása folyó hó 19-én ment végebe és pedig az első kerületben Ethey Károly, a második kerületben pedig Török János elnökelete alatt. Képviselőtestületi tagokká megválasztottak: az I-ső kerületben: Szabó József (Kozma) 161, Lörinczy

György 155, Róth Lajos 151, Éva János 148, Varga Lajos 148, Szabó Janos (Kriston) 145, Lengyel Pál 136, és Léway István 105 szavazattal rendes-, Szabó József (mészáros) 100, id. Bodzasi József 92 és Singer S. Leo 80 szavazattal póttagnak lettek megválasztva. — A II-ik kerületben pedig: Dr. Löcherer Tamás 145, Kalla Mihály 143, Abonyi Pál 142, Ethey Károly 142, Zachar Gusztáv 138, Baksay István 115, Jaczó Pál 105 és Szabó Károly (földbirtokos) 104 szavazattal rendes, Rábely Millós 86, Singer S. Leo 75 és Benyo Béla 41 szavazattal póttagnak lettek megválasztva.

* **Egy ország részvéte** kísérte sirjába a szabadelvű eszmék, nemzeti függetlenségünk és előhaladásunk egyik legkiválóbb harezosát: Irányi Dánielt. Azt a jeltelen sirt, mely porait őrizi, a nemzet kegyeletere maradó emlékekkel óhajta felidézíteni, mire nézve a következő felhívást tettük: „Felhívás adakozásra Irányi Dániel síremlékére. Irányi Dániel nincs többé! Elsiratta a függetlenségi és 48-as párt, amelynek köztiszteletben álló elnöke volt, amelyet sokszor vezetett dicső útközetre és diadalra s a mely megnövekedett számban és erőben böles vezérlete alatt. Eltemettette a képviselőház, amelynek pártkülömbőség nélkül, osztatlanul elismert fénylő díze és ékessége vala. Gyászolja az egész magyar nemzet hű fiát, aki örökre példányképe marad a szilárd jellemnek, a nemes szívnek, a magasra törő léleknek, az emberbaráti érzelmeknek s az alkuvást nem tűrő meggyőződésnek. Egyszerű ravatalát a koszoruk egész halmazá díszítette — közöttük *Kossuth* Lajosé is — amelyeknek virágait az igazi tisztelet, a benső szeretet hálás könnyei óvták meg a hervadástól. Mi ezen szeretetnek és tiszteletnek a megdicsőült iránt, állandó és maradó kifejezést akarunk adni *síremlék* alakjában. És ez a síremlék annál megfelelőbb lesz az ő egész életének minden gondolatának, mentől több tisztelőjének fillérjeiből létesül az. Azért felhívunk, felkérünk minden igaz magyart, aki Irányi Dánielt, az ő nemes elveit és eszméit érteni és érezni tudja, járuljon bármi esekély adomány-nal is ahhoz, hogy a jelesnek sírhelyét hozzá méltó emlék örökítse meg! A síremlékre szánt adományok ez ivre jegyezve, az *országos központi takarékpénztárhoz Budapest, IV. Deák Ferenc-utca 7. sz.* küldendők. Bizalommal kérjük az ivnek gondos megőrzését s a begyűlt összegnek a fentjelzett címre beküldését. Budapest, 1892. november hó. Hazafias üdvözléttel az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt nevében *Justh Gyula*, biz.

TÁRCZA.

A fészek veszélyben.

Irta: Lörinczy György.

— Csokolom kezét Margitka, jó reggelt kívánok!
— Jó reggelt Miklós, — felelt vidáman a szép menyecske, — már ily korán hivatalba megy?

— Igen, hivatalba megyek; hanem nagyobb csodálkozással kérhetném én, hogy maga hol jár itt Margitka, ilyen jókor reggel?

— Nincs itthon az uram, behívták fegyvergyakorlatra, hát itt vagyok most mamáméknál, onnan jövök s sietek haza rendbehozni a magam házat. — Bizony, már nyolcz nap óta szalmaözeveg vagyok!

Nem igen látszott rajta, hogy siet. Hanem igazán szép volt hanyag reggeli toillettejében; üde, mint egy lány s friss és mosolygó, mint azelőtt, hajdan — alig négy hónap előtt.

Valahonnan, — igen távolról, — rokonok voltak. Aztán egymás szomszédságában nőttek fel, megszokva a kölcsönös bizalmaskodást, a mi olyan kedélyessé teszi a kisvárosi fiataliságot.

Rétháti Miklós ma látta először az esküvő óta. Mikor a templomból visszatértek, ő is ott állott a bámészkodók között s zertartásos complimenttal üdvözölte a bájos menyasszonyt, ki mosolyogva, boldogan ült a férje oldalán és pajkosan viszonozta a Miklós köszöntését, mint az öt perczes menyecskek szokták, kik a házaseletről mindössze annyit ismernek, a mennyit az az érzés nyujt nekik, hogy immár főkéntől alatt vannak.

Most, hogy véletlenül összetalálkoztak, egy szempillantással áttekintették az egész városvegi, széles nagy utezát; alig egy-két embert lehetett látni. Majd egymásra néztek; az asszonyka szemei egy esomó kérdést fejeztek

ki, a férfiei mohó, édes vágyat, mint az az álom, melynek emléke még most is ott reszket valahol a szíve mélyén.

Különben pedig az az álom legkevésbé sem akadályozta abban, hogy a legújabb divat szerint öltözködjék s piros selyem zsebkendőjében egy illatszerkereskedés ki rakatának minden ingerét összegyűjtse a mille fleurs-től kezdve az ylang-ylang-ig.

A hogy a Patakyék lakása elé értek, észrevették, hogy az ablakban körükköl az erősen hizott, kevéssé szép, nem is egészen fiatal, de gazdag Patakyné. Mindketten köszöntek neki.

— Ilyenek a mai házasságok, dörmögte Miklós és daczosan nézett a Margit szeméi közé.

— Hát ez ellen ugyan mi kifogása van? kérdezte az asszonyka. A férje szép, fiatal, keresett orvos, az asszony gazdag és előkelő családból való; egészen összeillő pár.

— Épen mint magok! felelte ingerülten a férfi.

— Nem értem, — rebegette halkán az asszonyka, — azt hiszem Miklós, nem érdemlem meg magától, hogy sértgetessen.

Ajaka szögletén olyan pityergés-féle vonás rándult át s a fiatal ember sajnálkozva nézett a szomorú, kedves szép arcra. Megbánta a mit mondott, elkezdte kérlelni.

— Ne haragudjék, hiszen nem úgy értettem én azt, Margitka! De látja, olyan kizondhatatlanul fáj az nekem, hogy maga a — másé . . . Sohasem hittem volna, hogy nem az én feleségem lesz . . .

— Tehetek én róla? Itt voltam előtte, nem kellett.

— Nem kellett? Hiszen épen az volt a szerencsétlenség, hogy már egészen a magaménak tartottam. Menynyit álmadoztam, hogy fogom simogatni azt a szép szőke haját, hogy fogom ölelni, csókolni azt a sima, fehér nyakát, piros ajkát, puha kis kezét . . . Margit . . . hogy is mehetett ahhoz a goromba hadnagyhoz?

Margit igen közel állott az elérzékenyedéshez.

— Ha igazságos volna Miklós, nem kérdezne ilyet tőlem. Csak nem maradhattam vén lánynak, világ csúfjának? Aztán Förster derék, jellemes ember, nem is csunya; igaz, hogy most nagyon haragszom rá, képzelje: nyolcz nap óta van távol s még egy levelet sem irt. En mindig vártam, mikor szól hozzám maga egy szót Miklós, arról . . . tudja? . . . Mikor a férjem megkért, még én kérdeztem magától, hogy mit mond hozzá? Maga vállat vont, mamának kezét csókelte, aztán azt mondta, hogy elmegy négy heti szabadságra . . .

— S mikor hazajöttem, már jegyet is váltottak. — Láss Margitka, én, a ki akkor egy szerény jövedelmű aljegyzőske voltam, hogy léphettem volna maga elé azzal a kéréssel, hogy ossza meg velem azt a darab kenyert, a mi magamnak is alig volt elégséges?

— Pedig szívesen megosztottam volna s ketten talán inkább is jóllaktunk volna vele!

Miklós nem felelt, valami keserűség szorongatta a torkát. Ime, itt volt előtte ez a szép, imádatóan kedves nő, csak egy szót kellett volna szólania érte, vagy tán azt se, csak kinyujtania kezét és elvenni, mint egy szivart az asztalról. Düh és irigység tépte a szívet. Miért épen az a goromba? Tud-e az banni egy ilyen finom portékával?

Nagyon közel értek már a Margit lakásához. Rétháti Miklósban egyre erősebben lobogott az elaltatott vágy lángja. Bírni akarta, akármí áron. Remegő suttogással hajolt a szép aszony felé.

— Mondja csak, édes Margit, nem lehetne ezen — segíteni?

— Segíteni? Hogyan?

— Válgon el! rebegette a férfi.

Az asszonyka arezán előbb meglepetés, majd aggodalmas komolyság volt kifejezve. Szemei borúsán, szomoruan tapadtak a férfi szelid, esengő arcára. Sajnálta ezt a fiut. Megállt a lakása kapuja előtt oda nyujtotta kis

elnök. *Hentaller Lajos, Kállay Leopold, Horváth Ádám, Pázmány Dénes* biz. tagok. Részünkről melegen ajánljuk e felhívást hazafiásan érző közönségünk megérdemelt figyelmébe. Lapunk az elhunyt jelesünk siremlékére szánt legesekélyebb adományt is köszönettel fogadja s nyilvános nyugtázás után rendeltetési helyére fogja juttatni.

Gömör-Kisbent t. e. vármegye megyebizottsága által Rimaszombatban 1892 évi decz. hó 29-én és következő napjain tartandó rendes közgyűlés

t á r g y s o r o z a t a .

1. A vármegyei közigazgatási bizottságból kilépendő tagok helyeinek választás utáni betöltése, ugy a vármegyei állandó, központi, bíráló, igazoló és jegyzői nyugdíjkezelő választmányok valamint az adófelszámolási és a számvizsgáló bizottságoknak törvényszerű újból alakítása.
2. Miniszterelnöki leirat az új kabinet megalakításáról.
3. Hieroním Károlynak belügyminiszterré történt kinevezéséről szóló miniszteri leirat.
4. Vármegyei kiadó hivatalos jelentése az 1893. 4 évi törvényhatósági uti költségelőirányzat közszemlére kitételeinek eredményéről.
5. Irányi Dániel országgyűlési képviselő elhunytáról szóló gyászjelentés.
6. Kaszap Bertalan Hevesvármegye alispánjának elhunytáról szóló gyászjelentés.
7. Belügyminiszteri rendelet a vármegye központi választmányából kilépendő tagok helyeinek betöltése tárgyában.
8. Belügyminiszteri rendelet az 1893. évi vármegyei költségvetés jóváhagyása érdekében.
9. Arlejtési bizottság jelentése a szolgazemélyzet ruhailletménye, irodai, fűtő és világító szerek szállításának biztosításáról.
10. A vármegye részére szállítandó tűzifa iránt kötött szerződés.
11. Bizottsági jelentés a kéményseprési szabályrendelet módosítása tárgyában.
12. Rimaszombat város és Petrovics János s társai felelőzése a kéményseprési iparról alkotott szabályrendelet ellen.
13. Alispáni jelentés a saji-püspöki hídújítási bérbeadásra kötött szerződés tárgyában.
14. Alispáni jelentés a vármegyei pénztárak időszaki vizsgálatainak eredményéről.
15. Rimaszombati takarékpénztár átirata, az intézetnél elhelyezve lévő megyei pénzek utáni kamatoknak 4, illetve 4 1/2 %-ra történő leszállításáról.
16. Sárosvármegye közönségének átirata a ragadós tüdőlob kiirtása iránt benyújtandó törvényjavaslat módosítása érdekében.
17. Jolsva r. t. város által a murányvölgyi vasút kiépítéséhez való hozzájárulás czimén megszavazott 30000 ft ki fizetése iránt hozott határozat.
18. Számvevősegi jelentés az inséges helyzetben volt garamvölgyi lakosság segélyezésére utalványozott 1050 frtnak hova fordítása iránt beadott szolgabírói számadások megvizsgálásáról.
19. Járásbeli főszolgabírók közös kérvénye a folyton szaporodó ügyforgalom okából hivatalaiknál egy-egy díjnoki állomás rendszeresítése iránt.
20. Szolgabírói jelentés a nagy-szlabosi körjegyzőség községeinek a körorvosi illetményre vonatkozó felelőzései ügyében.
21. Főszolgabírói jelentés Beretke község 1880-88 évi szegényalap számadásai tárgyában.
22. Főszolgabírói jelentés Szirk község 1891. évi zárszámadása tárgyában.
23. Főszolgabírói jelentés Banezik Pálné s Alsó-Szalknok község között felmerült, legeltetési jog korlátozása miatt beadott felelőzés tárgyában.
24. Főszolgabírói jelentés Havalek János tanító özvegye nyugdíj jogosultságának megállapítása tárgyában.
25. Főszolgabírói jelentés hrussói körjegyző ellen folyamatba tett tegyelmi vizsgálat tárgyában.
26. A vármegyei községek költségvetéseinek és zárszámadásainak megvizsgálása érdekében előterjesztett számvevősegi jelentések.
27. Több rendbeli — a vármegyei gyógyalaphól

előlegezett — vagyontalanság okából behajthatlan kórházi ápolási költségek törlesztése hozatala.

Ezenkívül még a közgyűlés határnapjain beérkezendő, közgyűlési elintézésre igénylő egyéb ügyek.

Kelt Rimaszombatban, 1892. évi decz. hó 16-án
Kiadta: *Draskovics Gábor*, vm., kiadó.

A temetők közös ünnepe.

A gömői ev. ref. lelkészi értekezlet Tornallyán a múlt hóban egy rendkívüli gyűlést tartott, melyből egy tiltakozás kelt a „R.-H.” 44-ik számában. „A temetők közös ünnepe” czim alatt írt közlemény ellen. Ez a tiltakozás azóta újabb hullámokat vert fel s ama czikk, a megyei sajtó mindenik közlönyében megtalálta a maga védelmezőjét. Ha ez apologetik teljes objektivitással elv ellen, elvi harezra kélnek, nem vettem volna kezembe a tollat, mert annak a tiltakozásnak elvi kijelentéséhez sem hozzá adni, sem abból elvenni jogomban már nem áll. De mert nem az ügyhöz méltó tegevereket forgatnak; ama bizalmi állás, — mellyel lelkészársaim megtisztelték, — kötelességemmel teszi, hogy azok felett véleményt mondjak s ama tiltakozás jogosultságának megmutatására tisztelettel helyet kérjek e becses lapok hasábjain.

A védekezők között első, maga a szóban levő czikk szerzője, a „R.-H.” 49-ik számában; a másik Dusza János pelsőci s.-lelkész ur, a „Gömör” 32-33-ik számában; a harmadik e lapok „vármegyei újdonságainak” rovatában nyert helyet védelmezőik.

Ebben a rendben kívánok foglalkozni én is a védekezők védelmével.

A „R.-H.” 49. számában — azt hittük — el fog oszolni a homály, mely „A temetők közös ünnepe” körül vette. Ez, esalodásunkra nem történt, hanem igenis, újabb ennuiciója annak, hogy szerző az első közlemény „alap-cikkelyeit” feltartja s azért felelősséget vállal. Abból az első közleményből pedig a mi szemünkkel minden „ezelzatos fordítás” nélkül, nem olvashatván ki egyebet, mint azt, hogy „a halottak napja” a „temetők közös ünnepe” levén: ünnepe nekünk is s mikor a róm. kath. egyház a „limbus infantum et patrum” dogmájának ünnepe imára hajtja térdeit, hogy az „ignis purgatorius”-ból kiszabadítsa a szerencsétlen lelkeket, nekünk is ünnepeink kell a sírokon; mert ha közös ünnepe, ünnepe a ref. egyháznak is, ünnepeinket pedig megszentelni hajt a szív és lélek, s a mint nem olvashattunk ki mást, nem tehetünk egyebet most sem, mint elvi kijelentésünkhöz szigorúan tovább is ragaszkodni, nem adván fel abból egy betűt sem egy szót sem. Nem, mert ebből a második közleményből még világosabban látom, hogy miért is iratott az ének? Azért — felel rá a közlemény írója — mert „a helybeli körülmények figyelemmel tartása mellett, parancsoló szükség folytán” kellett azt megírni. S mi lehetett az a „helybeli körülmény” s az a parancsoló szükség? Az, hogy a hívek ünnepeink akartak, még pedig nem — mint írva van: „a ref. pap s előjárósága híre, tudta s befolyása nélkül”, mert hiszen akkor csak nem lett volna közzé téve s még más gyülekezeteknek is ajánlva az az ének!?

Hogy az egyházi fenntartóság látott-e e tényben kultusz elleni merényletet, nem tudom; de azt az egyet tudom, hogy e tény által az is vigyázatra ébredt. De ha sem az egyházi hatóság, sem senki más nem olvashatott volna is ki abból a közleményből kultusz elleni merényletet, egyet mindenki kiolvashatott, azt: hogy az a közlemény megtevesztette a közvéleményt az ev. ref. egyház kultusza felől. Itt lépett már jogaiba a lelkészi értekezlet, innen kellett kindulni a vétnak s megmondani urbi et orbi, hogy az az ünnepe az evangéliumi alapra, melyen az ev. ref. egyház áll, rá nem fér s tiltakozni az ellen, hogy egy ref. lelkész, kinek tekintélyes nevét sokan ismerik, szavát sokan meghallják, e kultusz terjesztésének szolgálatába szegődjék. A lelkészi értekezletnek ezt tenni jóga volt, de kötelessége is, s midőn ezt tette, tette hozzá méltóan — minden személyeskedés nélkül — tárgyilagosan, a mint az a tiltakozás szavaiból is megolvasható. Az a medium, a kinek hírdomása fájdalomt okozott nagytiszteletűség kelének, nem megbízható medium. Személyt sértő, bántó szó nem hangzott ott senki ajakán; sőt a hízlekedés alacsony lelke nélkül mondom, hogy nincs senki ebben a papi testületben, ki nagytiszteletű ur egyénisége iránt őszinte tiszteletet ne érezne s azért nincs is semmi szükség arra, hogy érdemes munkásságát,

S ebben az okos, esinos fejcsékében egyetlen mentő gondolat se jutott a szegény, mogorva férj javára, elítélte teljesen, feltétlenül: anélkül, hogy csak meg is kísérelte volna visszaidézni emlékébe azokat az órákat, miket négy hónapi házasesetének tartama alatt férje karjai között eltöltött, s még kevésbé képzelte maga elé a nap bevétől tikkadt, forró mezőséget, melyen a férje izzadó gerincével robotolja a fegyvergyakorlat köteles fardalmait, s talán még akkor is, onnan is Laza gondolat komoly lelkével arra az édes kis fészkekre, a mit ő olyan izléstelennek, olyan mondvaesinálnak lát e pillanatban.

Délben leült a terített asztalhoz, de alig evett valamit; újjai idegesen jártak a kés, kanál, villa között. Majd türelmetlenül nézett az órára: hát sohasem lesz már két óra? Odakészítette az asztalra a fekete kávé kis eszékét s a csillogó sárgaréz kávéfőző alatt meggyújtotta a szeszt, azután belebámult a felnyaldosó kékes lángokba.

Szive erősen dobogott. Jön-e már? Egyszerre, mintha villanyütés érte volna, felugrott a hintaszékéből... a lépcsőről könnyű, ruganyos léptek nesze hallatszott be; tágra nyílt szemeivel az ajtóra nézett...

S az ajtó kinyílt és belépett rajta — — őh nem, nem a patchoulis, keztyűs, érzélgős udvarló, hanem a komor, erőteljes, bozontos szakállú férj: Förster László. Nagy, nehéz eszímaitól sűrű, dus hajjig portól lepett, férfias, kemény arca naptól barnult, oldalán súlyos kard kötve s napszitta tisztí sapkáját kézbe fogva, karjait ölére tája a meglepett szép asszony felé:

— Édes Margitom, itthon vagyok!
— Az asszonyka zavarában alig tud szóhoz jutni.
— Te, te vagy az László, hogy jöhettél haza?
— Hálstennek, haza boesátottak azon a ezimen, hogy itthon a hivatalban nélkülözhetetlen vagyok. De hát, nem is örülsz, Margit?

egyházépítő s lelkeket megtartó buzgóságát egy hirlap hasábjain mondja el nekünk, ismerjük mi egyháza iránti szeretetét, emlékezzünk, híven emlékezzünk arra az időre is, mikor egyházmegyei gyűléseinken referálva a s.-pataki hittani vizsgákról egyházat féltő aggodással beszélt, hogy a tételes dogmákon kívül még valami egyebet is tanítanak ott s az a szabad levegő, mely ott fújdogált, meg-meg borzongatta lelkét, pedig azok csak „több vilgosságot” kívántak és nem: több sötétséget!

Ne fájjon hát nagytiszteletűségednek sem, ha a mi lelkünket is meghorzongatja a „halottak napjának” kultusza s ha az idők szekerének hátratosulásában segítségvé nem lehetünk; de fájjon ha nyíltan kimondjuk: hogy ez ünnepe terjesztésére az egyház egyetemének megkérdezése és belenyugvása nélkül, közölünk még a legnagyobboknak sínes j-ga.

A másik védő Dusza ur, Ő ugyan „s—ó—t és a „Gömör” közönségét ki-ozza agyon két számban is s arra nem is volna semmi szóm, legfeljebb annyi, hogy ha erőnek erejével nyomtatásban akarta látni a nevét, jó lett volna előbb magyarrá fordíttatni le czikkét, s az, hogy az „s—ó—t”-nak adott tanács önnél is jó szolgálatot tenne, mert így nagyon sokára fogja meghallani a hívó szót: „most jer! vár az olimpi sereg!”

A mihez szám van, az a gyalázkodó beszéde, mintha én s a papi értekezletnek az a 18 tagja, a kik Tornallyán jelen voltunk, nem igen tudjuk: mi az az irodalmi tisztesség. A lelkészi értekezlet nem rejtőzködött el tiltakozásával, közölte abban a lapban, honnan az iniciatíva megindult. Ezt vegye tudomásul és tegyen závart ajakára. Gyalázkodó beszédét pedig annak a 18 értekezleti tagnak nevében s így az ön nevében is, mert a határozat ellen nem tiltakozott: ezennel visszautasítom.

A harmadik védő e lap újdonságai közt, lenéző, kiesinylő hangjával vonja magára figyelmünket. Egy rövid dithiramb után oia concludál, hogy: annak a tiltakozásnak súlyossága nagyon illuzorius. S miért? Mert 32 nem volt jelen s ezek közt azok a kik számot tesznek s ev. ref. egyházársadalmunkban vezérszerepet játszanak.

A ki már így érvel, annak semmiképen sem lehet igazsága. Miért? Először is azért, mert értekezleti alapszabályunk sehol sem írja elő, hogy érvényes határozat hozatalához hány tag jelenléte szükséges, tehát ha 18 volt jelen: 18 határozott; másodsor azért, mert szerintem a határozat súlyát az az igazság s tárgyilagosság adja meg, melyet magában involvál, végül azért, mert kétségbevonom, hogy annak a 32 lelkésznek az állásfoglalását biztosan ismerné s minthogy nem ismeri abból hogy jelen nem voltak; nem következik az is, hogy ellenük voltak.

En a távollevők közül egypárnak — a kiket pedig ezikkirő is számottevőknek fogadna el — ismerem véleményét. Az egyik például így ír hozzá: „nem mondom hogy nem kell lehetőleg ovakodnunk a hallottak napjának vagy estéjének ezimóniás megünneplésétől, mert hát ez is merő külsőség, a mitől a protestantizmus mindenkor irtózott. A tulbuzgóság téves utakra vezet.” A másik elő szóval jelentette ki előttem, hogy egész lélekkel esatlakozik a tiltakozás szerzőihez s az abban foglalt elvi kijelentést elfogadja, magáévá teszi. Másokkal nem beszéltem, de azt hiszem: lesz-még-alkalom-arra, hogy mindenki bizonyoságot teltet önmagáról.

Mi, a kik ott voltunk azon értekezleti gyűlésen, készséggel elismerjük, hogy nem tartozunk a nagy számottevők s vezérszerepet játszó közé s ezt beismerjük volna akkor is, ha Ön ezt nekünk szemünkbe nem vágja; de midőn ezt elismerjük, kikell mondanunk azt is, hogy ezzel a rossz szelleme sugallta czikkével, végtelen rossz szolgálatot tett nekünk is, mert felosztotta papi testületünk, számot tevők és számot nem tevőkre; rossz szolgálatot, mert közöttünk a legkisebb is hü, becsületes és igaz sáfára a vett szolgálatnak, s ha azokat — kiknek több adatott — igaz becsületesekkel vesszük körül, ez a megbecsülés addig ér, a mig az az erőz nem önmagát szolgálja, hanem ott egyházunk közjávána üzetlen munkái közt fárastgatja önmagát.

Hát azt elfeledte volna-e már ezikkirő, hogy a mi papi értekezletünknek egyik nemes bevallott czélja: a testületi szellem fejlesztése s ápolása. Ugy látom, hogy elfeledte, mert a mi kis társadalmunknak részekre tagozása által a hivataltársi szeretetnek s testületi közösségnek aranylánczát szemenként szedegeti szét, mondogatva: ez számot tesz, ez nem tesz számot; odakialtva nekünk, a kiesinyeknek: nemuljatok el, hiszen ti bennetek az

— Dehogy nem, hanem hát... lásd... a meg-lépetés... mégis sürgönyözhetné, hogy jösz.

— Megakartalak lepni, édes — mondá a férfi. Valóban, édes Margitom, nagyon ideje volt, hogy haza jöj-jek; az ember csak akkor ismeri igazán a saját boldogságának is a kesését, mikor nélkülözni kénytelen azt.

Őszintén, gyanutlanul, szerelmesen tekintett a szép asszony szeméi közé, és Margit — a mint ránézett a komoly, becsületes, férfias arcra — önkénytelenül szegyenkeve sítötte le szemét. Odasimult a férje karjai közé s bájos, nyugtalan fejét bűnbánóan hajtotta annak széles, nagy mellére... Mégis, mégis különb így a férfi!

Förster leült a kerevetre, odavonta magához s átkarolta a szép nőt, szerelmesen suttova neki:

— Édes szerelmem, mennyire vágytam utánad!

— Nagyságos Rétháti Miklós ur van itt, — jelenté a szakácsné, kinyitva az ajtót.

Margit bosszusan tekintett rá. „Az a majom?” gondolta magában, s kérdőleg, zavartan nézett férjére.

Rétháti Miklós a felig nyitott ajtón át hallhatta a Förster mély, baszszus hangját:

— Mondja meg a nagyságos urnak, hogy betegek vagyunk mindaketten.

Margit két gömbölyű karjával engesztelőleg, hálásan átfonta férje nyakát, könnyes szeméit lesütve, halkán rebegte:

— Igazad van, te édes drágám, csakugyan beteg vagyok; majd meghalok már utánad! Milyen jó is itt a te két erős karod között egy ilyen gyöngye asszonynak! Milyen boldogság itt élni veled, ebben a szerelmes, puha kis fészekben!...

... Elbukott volna-e, ha férje haza nem jön?... A fészkek életében sok ilyen fióvol kérdés marad felelet nélkül...

kezét a fiatal embernek, s mig ez heves, hosszú esókot nyomott a puha, fehér, húsos kezeckére, Margit elpirult... Sietve odavetöleg azt mondta neki:

— Itt akár az egész utca is megfigyelhet bennünket. Jéjjon fel egy fekete kávéra majd ebéd után.

Izgatottan futott fel első cmeleti kis lakására, a lépcső egyik fokán majd felborította sietségében a vizes kupát s haragjában összeszamarazta a szakácsnét; miért teszi utjába a konyhaedényt?

Azt hitte, hogy a lábai inognak, pedig... dehogya, a lelke, a szive, a feje tántorodott meg...

Ódafent sem volt meglegedve semmivel. Izléstelennek, olyan mondva csinálnak tűnt most fel előtte ez az egész fészke, a mint beképzelte férjét, a mogorva, komoly, pedans királyi ügyészt. Nem is ilyen férj való neki! Miesoda ember ez? Nyolez nap óta távol van, s csak egy levelet nem kívánt még írni a feleségének. Bizonyosan akadt ott valami kalandja s talán más asszony iránt kedélyesebb is tud lenni, mint itthon. Mert itthon csupa komolyság, kiállhatatlanul komoly ember, nincs benne kedély, a mivel környezetét egy kissé felvillanyozná. Ilyen morogva élje-e ő le egész fiatal, ragyogó életét?

A tükörbe pillantott s elkezdte magát szépítgetni. Gondosan művészi esomókba szedte hosszú, szöke hajfűrtéit, aztán eszébe jutott, hogy a sötétkék babos ruhája mennyire tetszett egykor — Miklósnak. Elkomolyodott. Szegény fia, nem merne megkérni!

Pedig milyen egészen más élete volna mellette! Mennyi előkelőség, mennyi érzelm van e szép fiuban! Milyen tüzel, szenvedélyvel beszélt legényalmaidról! „Váljon el.” Ugy esengett vissza fölébe e szó, mint valami szerelmes költő dala a sovárgott mennyei ödösségről. El, el is válik; fiatal szívének repesésre, öröme, boldogságra van szüksége, csak nem fogja magát így elemészteni?

A szerenese szeszélye.

— Novellette —

Szabadon átdolgozta: *Dr. Kármán Zoltán.*

Nizzában történt. Egy barátommal épen egyik előkelő szálloda kapuján léptem ki s a hosszú szakállu, természetes portás bezárta mögöttünk a kaput.

— Mit gondol, ki ez az ember? — kérde barátom, amint az utcára értünk.

— Valóban nem tudom. De azt hiszem, valaha jobb napokat láthatott, mert valóban előkelő magatartása és viselete van.

— Igaza van. Ez a portás egy ősrégi bárócsaládból származik.

— Ön tréfál!

— Nem én. Véletlenül ismerem élettörténetét, s ha tetszik, szívesen elbeszéllem.

Miután biztosítottam barátomat, hogy élénk érdeklődéssel hallgatom, a következőket beszélte el:

— A báró mintegy tizenöt évvel ezelőtt üdülés végett a Riviezára jött. Onként értetődik, hogy a montecarlói játékszállót is felkereste, mely akkor még nem fejtette ki azt a káprázatos fényt és pompát, melylyel ma látogatóit elvakítja. Nehány Louisd'ort csak megköszönhetők, gondolá magában, s a játékszállóhoz ült. Eleinte változó szerenésével játszott; majd a croupier bankár huzta be betétét, majd ő kapott néhány arany nyereséget.

Egyszerre valaki megveregeti vállát. A báró felpillant, s ráismer egy régi hű barátjára, kivel évegek óta ezredben szolgált, de kit azóta sohasem látott. A viszontlátás öröme egy pillanatra elfeledtette vele a zöld asztalt. Felkelve helyéről, szomszédjához fordult e szavakkal:

— Kérem, legyen szíves témet addig behagyni, míg visszajövök.

Ezzel karonfogta barátját s élénk társalgásba merült. Hosszas beszélgetés után végre barátja figyelmezteti, hogy jó lenne megnézni, mi lett az ott hagyott pénzből.

— Oh, az a néhány arany bizonyára rég eluszott, — felelé a báró, s a lehető legközönyösebb arckifejezéssel a játékszállóhoz lép.

— Fekete nyer, vörös veszít! — kiáltja épen a croupier, s egy csomó bankjegyet dob egy már jókora halom pénzhez, mely a feketén állott. A báró el akarja foglalni régi helyét s ime, ép ott hever a halom arany és bankjegy, s midőn kérdezni akarja, kié ez a nagy összeg: szól szomszédja:

— Ez lett a nyolcz aranyból. Tegye el a pénzt, de hagyja felét újra a feketén, mert a fekete nyerőben van.

— Nem, vedd el mind és helyezd biztonságba a nyereséget — suttogá barátja, s a báró tényleg eszébejöttnek is tartván, ezt a tanácsot elfogadni, besöpri a pénzt.

— Fekete nyer, vörös veszít! — szól ismét a croupier.

— Nos, nem volt igazam? — kérde a szomszéd. — Most 120,000 frankkal többje volna. Nem kell elszalasztani a szerenésed.

— Oh, én már teljesen meg vagyok elégedve — felelé a báró, s mialatt nyereségét zsebregyűrte, halkan kérde a szomszédját:

— De ugyan mit csinált, hogy az a pár arany ily óriási összegre szaporodott?

— A dolog igen egyszerű. Midőn Ön elment, nyolcz aranya állt a feketén. Ekkor néhányszor mindig a fekete nyert, s én, utasításához híven az egész tétet bennhagytam. Látja, a fekete még mindig nyer. Kár, hogy nem folytatta a játékot

— Így hát én vagyok a hibás, hogy többet nem nyertél — szól a báró barátja, kissé boszankodva.

— Nem, nem! — felelé a báró. — A te hirtelen megjelenésed nélkül nekem magamnak nem lett volna bátorságom az egész tétet oly sokáig kockáztatni.

— Én meg azt gondoltam, — szól a szomszéd — hogy legrosszabb esetben az a nyolcz arany uszik el, a mit Ön úgy is elveszítettnek tarthat.

— Igaza van — felelé a báró, — s én, mondhatom, nem lehetek eléggé hálás szívességéért. De mára tökéletesen elég. Jerünk urak, ünnepeljük meg ezt a diadalt egy kitudó vacsorával s néhány üveg pezsgővel.

A vidám társaság pár óráig együtt maradt, mire a szolgálatkész szomszéd visszatért a zöld asztalhoz. A báró ekkor megszámlálja nyereségét: kerek 80,480 frank volt.

Ekkor vidáman rózsás terveket kovácsol a jövőre nézve. Ezzel a pénzzel kis kastélyát fényesen helyreállíttatja, s még mindig marad annyija, hogy gazdaságát is szaporíthatja és hasznos befektetéseket tehet.

— De nem viszed-e vissza a pénzt a játékszállóhoz? — kérde barátja gyanakodva.

— Hová gondolsz? Olyan örült csak nem vagyok! Azonnal átadok a szállodatulajdonosnak 75000 frankot megőrzés végett, a többivel pedig holnap még egyszer próbálok.

— Jobb volna, ha holnap hazajönnél velem — jegyzé meg komolyan a hű barát.

— Ne félj barátom, 5000 franknál többet nem teszek, s így többet nem is veszíthetek.

A szállodatulajdonos átveszi a 75000 frankot, pénzszerényébe zárja és szabályszerű elismervényt állít ki az összegről.

— De semmiesetre se adja ki ezt a pénzt, még ha a báró ur maga követelné is holnap, — szólott az aggodó jó barát. — Beleegyezel?

— Feltétlenül — válaszolá nevetve a báró. — Úgy látszik, ismered az emberi gyengeséget, de mondhatom, semmitől sem kell tartanod. Tehát, uram kérem, hogy ezt a leletet csak elutasítsam alkalmával adja ki nekem, s előbb egyetlen fillért sem.

A két barát elbucszott egymástól, s míg az egyik nyugalomra tért, a báró sietett a nyereség fölöslegével újra megkísérlni szerenésjét.

Alig mulik el néhány óra, a báró visszatér a szállóba s hivatja a vendéglőt.

— Kérek letétemből — ugymond — 10,000 frankot. A vendéglős vállat von.

— Sajnálom báró ur, nem tehetem. Tiltva van.

— Ki tiltotta meg?

— Ön maga.

— Ostobaság; én sietek, ne tartóztasson, hanem adja ide a pénzt.

— Báró ur barátja jelenlétében határozottan megparancsolta, hogy elutasítása előtt egyetlen centime-ot se adjak ki. S ez, mondhatom, érdekében is van.

— Ne bosszantson. Adja ki a 10,000 frankomat.

— El fogja játszani báró ur, s én a felelősséget el nem vállalhatom.

— Csak nem akar gyámkodni fölöttem.

— Azt nem, báró ur, hanem Ön azon határozott utasítással adta át a pénzt . . .

— Egy szót se többet. A pénz az enyém és minden pillanatban visszakövetelhetem. Vonakodását sajátágosnak találom, s most már az egész összeget követelem.

— De uram!

— Most már vége szakadt türelmemnek — kiáltá a báró, az izgalomtól remegő hangon. — Vagy azonnal átadja pénzemet, vagy a rendőrséghez fordulok.

Erre a vendéglős szó nélkül átadja a lepecsételt csomagot, s udvarias meghajlással szól:

— Kérem megszámlálni, megvan-e az összeg?

A báró elrohan, a nélkül hogy a csomagot felbontaná.

Pár óra mulva visszatér: mindent az utolsó fillérig elvesztett. Sürgönyöz bankárjának, újabb és újabb összegeket küldet magának, melyeket mind elnyel a telhetetlen játékszálló. A szerenese szeszélyes istennője egyetlen egyszer mosolygott a báróra s többé nem tért vissza.

A báró azonban, mint minden mának játékos, el volt határozva kényszeríteni a szerenését, hogy ismét felé forduljon. Hazautazott, eladta szép birtokát, s a rendelkezésére álló összeggel Monte-Karlóba sietett. Abban a meggyőződésben volt, hogy most már sikerült feltalálni az egyedül helyes, esalhatatlan játékmódot, s hogy nemcsak a veszített összeget fogja mihamar visszanyerni, hanem óriási nyereséghez is juthat.

Rövid pár hét alatt a vak játékdüh hatalmába került báró az utolsó aranyát is elvesztette. Az életkedv utolsó parányi szikrája visszatartotta őt attól, hogy gölyöt röptessen fejébe s minden anyagi segédeszköz hiában boldognak érezte magát, hogy menedéket találhatott abban a nagy szállodában, melyet az imént hagytunk el. Ma már csaknem végkép elfeledte, hogy volt idő midőn báró urnak szőlítetták, és sokkal-sokkal jobb napokat látott.

Régi igazság, hogy a szegény és szerenéses kevéssel beéri, a gazdag és szerenéses pedig telhetetlen.

Karácsonyi ajándék.

(Ima.)

Atyánk! Te minden, minden drágaságnál Drágább szülötted' áldozdát fel értünk Kivel kegyelmed, irgalmad reánk szállt.

Midőn a bűnbé', esüggedésbe' éltünk, Siralmas vége lett szívünk hitének. De hála! hála! — irgalmad le nem tűnt.

Nem! Sőt szívünk nyugalma esendje végett Vigasztalót küldöttél a világra, Sugárját a nap lángoló tűzének.

Leomlunk hát eléd a föld porába, S lelkünk — felséges színedig repülve — Magányos ajtónkat titkon bezárja.

Örvendetes szózat suhan fülünkbe . . . S e bűvös ihletben azért esengünk, Hogy szent Fiad hitet hozzon szívünkbe.

Juhász László.

Karácsonyi Emlék.

Irta: *Dr. Kármán Aladár Ernő.*

Szép decemberi alkonyon a nyugati égen a fénylő, piros-sárgás színben uszó nap lealdozik; a délután mélységes esőndben alszik bele az este; a fagyos tájon tél közepének havas melancholiája dermedezik. . .

Bizonyos elegikus érzés fog el, mikor karácsonykor az áhitatra gerjesztő harangzó hívogató kongásán elmerengve megforgatom és — Isten tudja hányadszor — elolvasom a papírlapot, melyet kedves emlékként kegyelettel őrizek. S ha rátekintek az elsárgult lapokra, látni vélem, mint válik ki a nagy embererdő közepén egy alak, egy igazi férfiú, kiből a legmagasztosabb, legnemesebb érzés a legszebb tulajdonságokkal oly szerenés arányban egyesült tartós, egész életre kiható tiszta érzellemé.

* * *

Tisztes kornu férfiúhoz hívtak sürgősen, s a szán villámsebesen repült velem, mintha a szegény párak sejtették volna, hogy jóságos gazdájuk lelke utban van az örök halhatatlanság felé, tajtékozva száguldottak a frissen leestett hatalmas hótömegben keresztül. — Karosszé- kében ülve találtam a ház urát, küzködött erősen, el-elakadt lélekzete, ajka kinosan rángatózott és mégis saját- szerű nyugalommal bucsuzott övétől, bizonyos megadással jelezte, hogy végperezzeit érzi. Kérő tekintettel mutatott az előtte fekvő papírlapra s mikor azt magamhoz vettem, megryugodott. Egyet sóhajtott, pillái lezárultak örökre: szívshűtés érte.

E lapot őrzöm én, s tartalmát ime, közlöm:

** december 25.

„Ez az utolsó lapja naplómnak, melyet egy esomó változatos, tarka képekben gazdag évről vezettem. Az édesen zsongó emlékek csak elvéve akadtak meg a sok keserűség, mely bánat és kétségbeesés között, melyek ifjú életemet komorrá tették. De megvigasztaltak, kárpóoltak az örömteljes, nyugodt éveim, melyek lelkem egyensúlyát ismét visszaállították. Megsemmisítettem a naplót és örökül csupán e lapot hagyom, mely életem kedves emlékeiről ad képet.

Ugy volt, hogy ideális ifjú valék, örültem annak a virágnak, mely gomblyukamat díszítette, de örültem annak is, mit leszakasztanom nem volt szabad, és szerettem elmélázni a női teint ezer varazslatán, míg végre fogva maradtam abban a hálóban, melyet az istenek és az asszonyok szőnek, s melyből kievickélni oly nehéz, sokszor lehetetlen.

Megismertem egy nőt, kinek misem szerzett örömet, ki nem gyönyörködött abban, ami mást káprázatba ejtett, félnék, önmagához bizalmatlan s elégedetlen volt. Gyönyörű, elragadó volt; kedves, művelt, okos és szerény. Szép bogárszeme villanása, piros, nevető ajka közül kifehérlő fogsora, karsu-ringó termete s nemes lelki tulajdonai élénk viszhangot keltettek szívemben: — megszerettem. És törhetlen kitartással küzdöttem, hogy magamévá tegyem

Érzelmemet viszonzta és mégis oly elégedetlen volt. Ajándékok, színház, hangverseny, bál őt nem szórakoztatták; neki gyönyört nem nyújtottak a mindennapi élvezetek, s olyan volt, mintha apácának született volna, Szívem-lelkem tiszta hevével, végtelen lelkesedéssel rájontam érte. Bármerre jártam, utamban elfogott a vágy, hogy lássam azt, kihez lelkem tapadt, mikor gyönyörködhettem benne, elvakított a gyönyör, gyermekes öröm szállotta meg egész valómat, s lelkem békéje helyreállt. Ha réam tévedett szép, nyílt tekintete, valóságos áhitat fogott el, vérem pezsdült a gyönyörtől s szebbnek, kedvesebbnek láttam a világot mint előbb. Persze mert abban az elbűvölő tekintetben visszatükrözni láttam a lelkem világát s megvalósulását láttam életem egyedüli kedves, boldogító céljának.

Es nem hangzott el mégsem ajkáról egy szó, mely elégedettséget árult volna el, s én hivatva éreztem magamat arra, hogy élete hajóját a boldog megelégedés révébe kormányozzam. Ezután egyedüli célja életemnek ez volt.

Ne kérde senki, miért kellett a fiatal, úde teremés után sokáig várom. A viszonyok mindkettőnk részéről úgy alakultak, hogy egy oly korszaknak kellett bekövetkezni, melynek minden fázisa élénken lelkembe van vésvé, s mely az édes-boldog pillanatok és keserű napok vegyüléke volt. A kínos várakozás között alig-alig pihent lelkem egy nyugodt pillanaton át. De lelki erőm megmaradt teljes épségében; nem esüggedtem, s a küzdes- teljes idő után az édes nyugalom révébe ért a szenvedésektől annyira hányatott kebel.

Eljött a tél. Az ég elszürkült; a szürkés-barna fellegekből esőnd sűrűn hullottak alá a csillogó nagy selymes pelyhek s csakhamar nehéz omlékony fehér réteggel vonták be a tájat. Az első hó. Es jött utánna az a karácsony, mely meghozta ajándékképek nekünk a kölcsönösen boldogságot és a megelégedést. . .

Lehet-e esetelni, lehet-e leírni azt az érzést, mikor egy ember hosszú, nehéz küzdes után legfőbb vágya teljesülését éri? Mikor a földi boldogság kapui megnyílnak, elnémul az ajak, elhal a hang, megáll a toll. . .

Karácsony első napján büszkén és boldogan vezetem oltárhoz és messzehangzó határozott hangon mondtam el az Isten szent házában az esküt. Szép menyasszonyomat hazavittem, otthon ajkamhoz simult rózsajka s e szavakkal borult keblemre:

— Most vagyok először életemben igazán elégedett; boldog vagyok, végtelenül szeretlek. Nem kívánok semmi mást, csak te légy enyém mindig!

— Elértem vágyaim retovábbját — mondtam én — megelégedés az én boldogságom, csak neked fogok élni, becsületes, hűséges, gyöngéden és odaadóan szerető férjed leszek.

Ez volt életem legszebb, legkedvesebb emlékü karácsonya. Azóta együtt morzsoljuk esőndes nyugalomban az esztendőket őszinte igaz ragaszkodással, tisztelettel, becsülessel eltelve egymás iránt. Sohasem fordult elő közöttünk kellemetlenség, tisztelni, igazán becsülni és szeretni tanultuk egymást, s minden esztendő karácsonyán megemlékezünk az örök emlékü szent ünnepről.

Most már öreg vagyok, érzem, hogy fejem nehezedik, a tollforgatásnak vége, inaim megremegnek, de szívem az ő lelkesedésével és mélységes ragaszkodásával még mindig a régi ifjú.

— Igy végződik az utolsó — immár, elsárgult elnyűtt lap, melynek utolsó betűi után az én régi jó öreg barátom lelke az örök boldogok hónapja szállt . . .

Es a hogy a pusztán, lombtalanul égnek meredő fák alatt fásult egykedvűséggel ballagva elgondolkozom, vagy utra kelve sivar tájon, mélységes esőndben lehunyt szemekkel ébren álmodom, sokszor elém tünnek e kép. Olykor káprázatos kép tárul elém; körüllibegnek a phantomok esalगतó árnyai, melyek után esengve nyujtom ki karomat — és a kép elcsúszik! . . . Majd magam előtt vélek látni egy óriási hóval, sík jéggel fedett ormot, melyre fáradtan, líhegve, reményektől duzzadó kebellem igyekszik egy alak. Meg-megsüpped alatta a hó, visszavissza esuszik, de kitartó nyugalommal halad a nehéz úton. Megpihen, de nem esügged; újult erővel indul, mert hiszen ott az orom tetején várja a rég áhitott és megérdemelt babér. Leküzdü az eléggördülő akadályokat, önfeléd- ten, diadalittasan törtet az orom tetejére, hol karjaiba dől minden eselekedetének kiinduló és összes vágyainak, rajongásának központja: a nő, az eszmény, kit Istenként imád!

„A víg kánya.“

(Igaz történet.)

Irta: *Simkó Endre.*

Egyszer történt, hogy Kocsondy Péter bíró uram szomorú volt. Ismétlem, egyszer történt; mert őt még soha senki sem látta szomorúnak. Elte világát, — mondják a szóbeszédések, — nem törődött senkivel, még saját élete párjával sem, csak önmagának élt. Pedig áldott jó lélek volt a felesége, „a nemeslelkű Boriska“; így hívta az egész kis városka.

Adta bíró uram a gavallért. Czigány, vendéglős, kiszolgáló akár meg is tekintetes urazhatták volna! Hiszen még Bécsből is „Wohlgeboren“ ezimmel ellátott hirdetés-eket kapott. Pedig ez nagy sor ám egy amolyan portengerben fekvő kis városkában, mint a hol a tollam hegére került történet lejátszódott! „Eh! Kánya bánja! mit nekem egy két forint, vig élet az élet, a siránkozás a temetőbe való! Ez volt Kocsondy uram életbölcsessége; el is nevezték ő kigyelmét „vig kányának.“

Folyt a vig élet nap-nap után. Felesége a jó Boriska pedig törte magát otthon. Lassan hervadt, mint a fa, melynek gyökerén férgek élőködnek. Az ő nemes lelkének is volt egy emészto férge, a bánat. Beteg lett

... meghalt. Kocsonty uram eltemette, egy két könyvespénnyel alig szentelt többet a jó s áldott lélek emlékének. „Bánja kánya! nem férfi, csak gyáva nyúlfi az, a ki túl nem ad az ilyen szomorúságon” — mondogatta bíró uram. Egy jó esztendő sem mulott még el bíró uram rembe hozatta, hófehérre meszeltette házat, így adván tudtúl a városkának, hogy menyeeskét visz bele.

Kocsonty uramnak. — vagy hívjuk őt mi is a nép nyelvén. — „a vig kányának” legjobb ezimborája volt Deres János, a kinek komája és befentes meghitje volt. Egy időben, mikor Deres uram a „hosszu papírok” (váltó) miatt zavarba jött, Kocsonty segítette őt ki egy néhány százszal. Deres uram meghalt, az adósság az özvegyre maradt, kinek Örsze lánnya hét vármegyére szóló szépség volt. A kántor uram Józsi fia; a ki megunta a sok tanulást, inkább az apja négy köteles földjét szántogatta, úgy titokban el is mátkásította már a szép Örszét, csak két aratást kellett még betakarítania, hogy nyiltan is Deresné asszonyomhoz küldje a selyem jegykendőt. Örszének legjobb barátja Makray Kata volt. A magyar alföldi városkákban a legjobb barátót sokat jelentő kifejezés, nincs az ilyen két lánynak semmi titka egymás előtt, egymásért tübbe, vízbe készek menni! Makray Kata a második szépség volt a vidéken a mellett kéllyének egén örök derű esillogott. Feltette is mátkapárja, a helyre Képiró Ferkó; egyszer azt találta neki mondani, hogy csak ő rá nevesse, csak ő vele beszéljen... mint a hogy azt már a féltékeny legények szokták. Vissza is vágott neki menten Kata:

— „Ha ha ha! egyebet se kívánsz Ferkó!? Mondok neked egy jó erósságot. Menj el a pírési 120 esztendő fogatlan Mária javas asszonyhoz, aztán tétess egy kis hápa-hupa-hoporjás kender köcsöt arra a togadra a mely erre fáj! Mert én szeretlek, de azért a kedvedért nem harapok vadalmába, ha egyik másik szóbeszédbe áll velem!”

Lett ebből akorra harag, hogy még Deres Örszének is kijutott a maga része az engesztelésből; a ki aztán igen jó barátónak is bizonyult, mert közbenjárásának Képiró Ferkó és a Makray Kata lakadalmá lett az eredménye.

A vig kánya Deres Örszére vetette a szemét. Tudta ugyan, hogy nagyon körülte legyeskedik a kántor Józsi, — de hát ez még fiatal, nem nősihet, — aztán meg a gazdasága sillom csak az övéhez képest! Aztán meg az „kétyszer tíz száz” forint adósság is nagy ok a házasság kötésre. Igaz, hogy Deresné azt ki is fizethetné a maga megmontásával, el kellene adnia a híres papréti szállást, a a házi kertből aztán ügyes-bajos dolog volna megélni.

A vig kánya pedig elküldte a lánykérő selyem kendőt, erre harmad napra felelni kell. Volt nagy busongás Dereséknél, nem tudta a szegény özvegy, hogy mit tévő legyen? Hát még az Örsze szive hogy szorongott. E közben jött oda az Örsze jobb fele, Képiróné: megtudva a kényes helyzetet melybe a jó barátót került, ösmerve a vig kánya gyenge oldalát, annyit mondott reá:

— Jó Örszém lelkem te nekem adtad a Ferkóm, én sem maradok adóssod.

Volt aztán tanácskozás, haditerv a bíró uram ellen elég.

Harmadnap a vig kánya fütörészve jött haza fele Dereséktől.

— Rugja a kánya a dolgot, mégis csak kemény legény vagyok, — monologizált magában — itt könnyen ezelt értem. Okos ember vagy Petykó fiam — a tied lesz a szép Örsze. De hát tulajdonképen még semmit sem ígértek meg. Himeztek, hámoztak... Örsze még nagyon fiatal, várjak egy jó félét, akkor majd jegyet vehetünk egymástól, ha a jó Isten is úgy akarja egy pár hétre rá akár a lakodalmat is megülhetjük... De mit töröm rajta magam?! Ösmerni kell a fehér népet. Csak nem ugorhattak a nyakamba! Szokásból himeztek-hámoztak. Gazdag bírónének lenni nem kis sor. Szó a mi szó: Örsze az enyim lesz. Egy jó félét várni, oda se neki! Addig éljük világunkat, — szemesé a világ, egy pár lopott csók meg nem árt!...

Epen itt jó a lelkem Képiróné!
— Adjon Isten szép menyecske!
— Fogadj Isten bíró uram. Be jó kedve van
— Mint mindig. Tudja gyöngyvirágom semmi gondom. Minden jól megy.

— Irigylem a boldogságát nagy jó uram.
— Hátha még olyan enni való menyecske feleségem volna mint maga lelkem Képiróné! Jaj, ha nem volnánk az utczán, bizony hogy mindjárt bele kóstolnák azokba a kívánatos eperajkákba.

— Ha megengedném!
— Ugyan, — ugyan? Van is abban valami.
— Hiszen... Na de már abból csak az uram kóstolgathat.

— Csak ne mosolyogna olyan hamiskásan, el is hinném. Jaj úgy éget a szeme párja lelkem gyöngyvirágom.

— Pedig hát most már csak azért sem nézek oda! Hamis bíró uramnak még a zúzaja is! Hát még a lelke!? Na, hál' Istennek itthon vagyunk.

— Bár a világ végén vón' ez a ház, hogy odáig kisérhethetném.

— Igen, ám, csak hogy akkor nagyon soká jönné haza az én Józsim, az uram.

— Tyhü! a kánya rugja meg a dolgát! Hát nincs itthon Képiró uram? Akkor bemegyek egy szempillantásra.

— No bizony, egyéb sem kellene. Mit szólna hozzá a világ? Különben nagy jó uram úgy is házasodni készül. Ne is tagadja, úgy is tudom, hogy Örszét akarja megmátkásítani.

— Igaz, igaz, de mit tegyek? Másképp oda vész a pénzem, ha csak el nem doboltatom a szállást, — Ej ej kedves Képiróné asszonyom, ha ilyen szép menyecske ajkáról kaphatnék egy-egy csókot, kánya hordja el a jövődöbéli boldogságomat, ha még csak eszembe is jutna a házasság.

— Vigyázzon bíró uram, hogy be ne teljesüljön.
— E' h bánom is én. — Igaz biz a hol van a férje ura?

— Kint a mezőn, jóformán egész nap.
— Nem fél egyedül lenni ennél a nagy háznál?
— Be van a kis kapu csukva. Csak az jöhet be a

ki tudja a járast, mert az a kert ajtón kerül belül. Na Isten áldja meg bíró uram!

— Isten legyen vele! — A kánya rugja a dolgot, — szötte-fonta bíró uram önmagának a beszédét. Ilyen helyre menyeeskét a menyek ura is csak jókedvében teremthet. Tetszem a menyeeskének; el is árulta a lelkem adta. Hej nem a kánya költött engem, hogy fel ne fogjam azt az elszalajtott egy pár szót: „csak a kerten lehet belül kerülni.”

Folyt az idő tovább, Kocsonty uram szötte-fonta lépésről-lépésre a maga kalandjait. Epen ott találjuk a Képiróné ablaka alatt elcsátál, míg szemével ugyancsak sandalít befelé. A menyecske s m marad adós, olyan hamiskásan vág vissza a kányára, hogy ez majd hová lesz tőle. Estanden látja, hogy Képiró szekerem lódul ki a városból. „A kánya sem intézhette volna jobban a dolgot” siet a kert alá, de bizony a kert ajtó csukva volt. „E' h adta menyeeskéje” bosszankodik kánya uram. — De nem fog ki rajtam. Óvatosan ota sompolyog a palánkhoz, ugyancsak kapaszkodik felfelé. E nesze a kutyák a kertbe rohanna feldöntötték a lajtorját, minek za ára kánya uram úgy megijedt, hogy súlygyent vesztve lefordult a jó magas palánk tetejéről; hanem szerencsétlenségére még csak le sem eshetett, mert dohmánya egy kiálló szögbe akadt s a vig kánya függve maradt, míg a dohmány testének sulya s a nagy rug-kapálás, erőködés következtében szépen végig nem repedt.

Mikor a földön érezte magát bíró uram, ijedtében azt sem tudta mit tegyen? Nagy nehezen feltápaszkodott. „Rugja a sas” — már a kánya se jutott észébe, — rá sem nézek többé erre a menyeeskére.

Hja, könnyű azt kimondani, ha nem látjuk a menyeeskét. Bezzeg másként gondolkozott bíró uram, mikor egy pár hét multán szentöl-szemből állott a szép menyeeskével Dereséknél. Hát még mikor lementek a kertbe, a megmátkásítandó Örsze „elfelejtettem valamit” ürügye visszafutott a lakásba és volt ra gondja, hogy jó ideig egyedül maradjanak. Képiróné — tekintve a kitűzött ezélt, — ugyancsak adta bíró uram keze alá a dolgot. Hát még mikor oda került a sor hogy: „Jól van hát, látogasson el bíró uram, de a viláért jól vigyázzon, mert...” söt arról is gondoskodott a furfangos menyecske, hogy ha a férje ura ott találná a vig kányát, hogyan mentse ki őt, söt még nem eslelkünek is tűnjön fel. Kocsonty uram képzelt boldogságában akár azonnal előlegezni is kész lett volna abból az inyere való s imáron, legalább szerinte, jól kiérdemelt találkából, ha Örsze a legjobb időben vissza nem jö.

A vig kánya napról-napra leste a jó alkalmat. Majd hová lett türelmetlenségében. Soha éjjei napjai nem mulottak oly lassan, mint most. Mindenhez hozzáfogott és mit sem tudott végezni. Még a pipa sem esett jól neki... Na de végre itt az alkalom! Látja mint szerel, mint hajat el Képiró uram. Oda is mondta úgy foghegyen: csak hogy visz már az ördög. A kert alá ódalgot. Ismét esukott ajtó. Na de ez nem akadály, a vig kánya egy gondolat alatt belül kerül, ... még a kutyák sem ugatnak, ... ez jó jel!

— Adjon Isten lelkem, gyönyörűségem Katám, csak hogy együtt vagyunk már egyszer. De meg is szenvedtem már érte (már tegezte is)!

— Jaj, jaj, jaj bíró uram, de félek, de reszketek, — Isten bocsássa meg bűnömöt, de rosz asszonyok is lettem én! Jaj ha visszatérne az uram, összetörne itt mindkettőnkét. Legalább elhoztate az irást?

— Eszem azt a félős szívedet gyöngyvirágom, drága tubarózsám, ne felej, itt az irás, a jó mentés. Az uradat meg csak nem hozza vissza az ördög, hiszen most vitte el. Aztán meg nem kell ám félni a boldogságtól. Bíró uram kinyújtotta a karját, hogy magához ölelje a szép menyeeskét...

— Jaj de fúrge egy teremtés vagy Katám, ugy kisiklottál, akár a ma fogott csik. Hanem kánya rugja a dolgot, most már az enyém vagy...

— Nyugodjék bíró uram. Nem oly könnyű engem megölelgetni — s futott az asztal körül a menyecske.

— Pedig megcsókolom azt a piczi szádát menten.

— Itt van la! Ugy ráállottak a szép menyecske ujjai egy esinos függére, mintha egyebet sem tanult volna életében mint ujjából függét csinálni.

— Na megállj adta kis mókusa. Hopp, meg vagy! Ejnye! megint kisiklottál.

A menyecske is bele élte magát a nevetséges helyzetbe, jóízű nevetések között jól legyávázta a vig kányát.

— Ejnye adta szép ördöge! megfoglak!

— A' bizony ha tudna.
— Ugy, ugy, oda a pitvarba (elökonyha) kis boldom, itt már nem menekülsz. Megvagy! Karjaim közt vagy, — már ugy sem menekülsz, add ide azt a piros kis szádát.

— Jaj Istenem bíró uram zörgetnek a kis kapun. Talán a férjem uram!... Várjon -- hallga' hogy zörget, — ... kinézek... Jaj ő az!... Olyan dühös mint a sárkány.

— Tyhü! az áldóját, — a kánya hordja el a sorunkat — legalább a kis kapu ne lett volna zárva, most már az irás sem segít. Mi lesz itt? Szepgett a vig kánya.

— Jaj... jaj. Hamar bujjon az asztal alá kelmed, leteritem ezzel a dagasztó abroszszal... jaj, jaj öszszetör minket!

Képiróné sietett ajtót nyitni. A férj egyenesen a konyhába jött.

— Kata mit jelent ez? Olyan ijedd... olyan felhevült vagy?

— Hát... hát... aludtam, aztán... aztán a nagy zörgésre megijedtem.

— Hej a ki teremtettét a dolgodnak!... Nem álmos a te szemed. Ki van itt? szólj! mert mindjárt...

Kocsonty uram pedig szikölt az asztal alatt Reszketett mint a nyárfa levél. Egyik pillanatban Istenhez fordult, hogy: „Szerelmetes jó Istenem csak most az egyszer segíts, soha többé nem próbálok meg a más szeméjét húzogtatni.” A másik pillanatban elfogta a düh: „E' h! kiugrom innen... megölöm — aztán világgá megyek! — Aztán ismét Istenhez fordult, majd megint ölni s futni akart.

Ez alatt férj feleség tovább civődtek. Végül az asszony a dologra tért. „Hallgas rám Józsim édes, bevallom, hogy csakugyan itt volt a vig kánya, épen most

ment el, elhozta a Deresné szerződését arról a pár száz forintról, hogy adnám át neki, fizetgesse vissza akkor a mikor akarja s úgy amint tudja. Ő nem akarja Örszét tönkre tenni, ha nem szerelemből megy hozzá, ugy inkább nem is házasodik meg.

Bár csak elhinné, sopánkodott a megszorult Kánya az asztal alatt.

— Hol van az az irás? Mutasd!

— Oda tettem az asztalra, erelj be A férj bemut. „Hamar ide azt az irást bíró uram, mert baj lesz. Aztán meneküljön!” Kocsonty uram kinyújtotta nagy sóhajok közt a mentő eszközt. Az asszonyka besietett vele a szobába. Kánya uram sietett kismipolyogni; ugy ódalgot akár egy tolvaj. Csak akkor mert lélekezni, mikor a kertből is kijutott. Hogy balesete teljes volt, arról tanuskodott a ruhájára bömennyiségben tapadt kovász, melyet a menyecske — higyjük nem turpisságból — az asztal alá tett volt. Hát ha még tudta volna, hogy bentről hogy néztek utána, mekkorákat nevettek rajta! Így mentette meg a furfangos menyecske Örszét és tette boldoggá is, mert annak idején azé let, t kit igazán szeretett. Hogy a kánya nem mert többé Deresékhez de még Képiróékhoz sem, az természetes.

Kocsonty uram pedig. — ezen a napon esett meg —, hogy egyszer, mi már tudjuk miért, szomorú volt. El is huzatta magának a barna fiukkal hogy:

„Jaj Istenem de megijartam,
Mikor szemét lopni jártam.
Mennyi szép kis bankóm bánja?!
Ej! Él vele! Rugja kánya.”

Türelmes olvasóm ebből az a morál: „A más felesége után soha se szaladgálj.”

Mese a karácsonyi kis babáról.

— Milike emléke. —

Irta: Záhonyi János.

Ha bementem ősszel a városba, önkénytelenül meg-megálltam, a fényes bolti kirakatok előtt. Nem a pompa, a kíváncsiság, de az atyai szeretet vonzott oda. Előre kiakartam szemelni azokat a kedves tárgyakat, a miket a kis Jézuska születése napján az anygalkák, a jó gyermekeknek hoznak.

A legkisebb, a legkedvesebb gyermekem, az alig három éves Milike számára, egy szép nagy babát választottam. Nem vettem meg, de a kereskedőnél félre tettem, — karácsonyra.

Szegény emberektől nem telik minden pillanatban drága játékszereket vásárolni.

Otthon azonban, ha a kis Milike csacsogó kis szája, a kis Jézuska eljövételéről mesélt nekem, szigorú titoktartás ígéréte mellett megsugtam neki mily nagy öröm várokozik reá. Mily gyönyörű babut hoz neki a kis Jézuska. Mily szép ruhába lesz öltöztetve a remek babu. Lesz rajta piros selyem ruha, piros bársony kalap. Kék szeme, barna haja lesz.

Es a kis Milike határtalanul boldog volt. Rögtön közölte a nagy titkot az egész ház népevel. Alig várta a szép karácsonyt. A kis Jézuska eljövését. Az aranyos karácsonyfával. Arról beszélt, és arról álmodott mindig.

Es eljött hozzá a kis Jézuska, hamarabb mint vártuk volna.

Az 1892-ik év fekete, gyászos betűkkel lesz beírva az ország történelmébe.

A legapróbb nemzedék, általános kipusztulása. A gyermekektől megfosztott szülők ezreinek jajkiáltásaival, fájdalmas siralmaival végződött az.

A derült fényes őszi kék eget, beláthatatlan mennyiségű szennyes hamuszínű fellegek borították, a napsugár kísértetiesen fénylett át rajtuk. Egyszerre a napsugár titokzatos esillanással lehullt a földre, — s elveszett a sűrű ködben.

A köd itt-ott felebbent, és mindenfelé a sárga lombok felett, gyászt... halált lehelte az ártatlan gyermekcsereg közé.

Az önszürke fellegek, apró — szabad szemmel nem látható — szörnyeket bocsátottak földre, s a hol azok megjelentek a nép teltetlenül dermedve fogadta. Az anyák kétségbeesve szoritották gyermekeiket keblükre... rémülve kiáltozák:

— Itt a vörheny... a difteritisz!!...

Es elzárkóztanak legelterjedtebb szobáikba, hogy megmentsék kisdedeiket. De a szörnyek előtt nincs zárt ajtó. Előttük semmi a kisdedek kínos vonoglása, az anyák jajszava. A rut szörnyek a szelvész gyorsaságával fosztották meg az alpesek bérczeit, a virányos völgyek térségeit, a délibábos rónákat, — legdrágább kincsüktől: — a gyermekektől.

Házunkba is betört a sok rút, láthatatlan szörnyeteg. Elkezdtek viaskodni a gyermekekkel, a nagyobbikat meglegnyítették, — de a legkisebbiket, Milikét — leterítették kiesiny bölésőjébe.

Anyjával együtt kétségbeesett harezot vívtunk e szörnyek ellen. Rövid napok, — hosszú, igen hosszú éjszakák voltak küzdelmeinknek tanui.

Segítséglül hívtuk a menny hatalmát, a föld tudományát.

Ott feküdt 40 fokos lázban... napokon át ringó bölésőjében... bágyadt szemeit kinyitni képtelen... ajka a forróságtól feleserepedve... atyjától, ki minduntalan orvossággal kinozta... elidegenedve, csak az anyja, az ő kis mamája volt előtte mindig jó és kedves.

Hogy a lázas napok gyötrelmeit, a kis angyal óriási kinjait enyhítem, megvettem a szép nagy babát, mit a kis Jézuskának kellett volna elhozni.

Egy pillanatra mosoly jelent meg angyali arcán, szívéhez szoritotta a csinos babát, ez volt rövid életének utolsó öröme, aztán a baba kiesett kezéből, a sorvasztó láz nem hagyott békét, tovább folytatta romboló munkáját.

Angyali arcán, tapsikoló kis kezeeskéjén, ugrándozó lábaeskaín, melyek most oly mozdulatlanok, vérvörös foltokat rajzolt a kór.

A rettegett pillanat elérkezett, a szív működése kimerült... a kis torok több léleketet venni nem volt képes... A milliárd apró szörnyek diadalt arattak rajta... Mindnyájan kétségbeesve néztük kinjait.

Hajnalodott, ... a tájat mindenfelé vakító fehérségű

hó fedte. A tél, a természet halála uralta a mindenséget. A nap bágyadt sárga fényt árasztott szét.

A kis Milike lázas ajkakkal a „Mangyikot” — a kedves kis kanári madarát kérte el. — behoztam neki, a kiesnyke kis madár dalos ajkai vettek tőle végbűsüt . . . Besompolygott a eziesza is, kivél annyi sok szép játékot játszott, s annyi sok szép álmot álmodott. Bölesője mellé telepedett és esendesen ott dorombolt.

Az éjjeli lámpát eloltottuk, a téli hideg nap fagyosan világított be. A kis angyal sebesen hűgő lélekzetét nem voltunk képesek hallgatni. Letérdeltünk a földre mindnyájan. Imádkoztunk a Mindenható Istenhez. Gyógyítsa meg vagy szüntesse meg az ő fájdalmát s vegye őt magához angyal társaihoz. Imánkat elfojtotta a sírás, tekintetünket az égboltozat felé irányítottuk.

És napkelet felől, a lombtalan száraz galyak mögöl, váratlan gyorsasággal apró kis madarak repültek ablakunkhoz. A tornász párkányára telepedtek. Volt közöttük sok veréb, szarka, stiglincz és sármány. Imáink alatt ők is hangosan esieseregtek, s megvárták a kis Milike lelkét, míg kiszakadt porhüvelyéből . . . Azután megcsattogtatták szárnyaikat s egyszerre visszarepültek napkeletnek, hol örök tavasz . . . feltámadás van.

A Jézuska karácsonyi babája sem maradt árván. Ott porladozik ő is, — kint a temetőben, — kis Milikének kicsiny kezében.

Első szerelmem.

(Diákkori történet)

Irta: Mihályi Lajos.

Addig unszoltak, addig ösztökéltek, míg egy szép napon bele ugrasztottak a szerelem sötét vermébe — iskolatársaim.

Szerelmem tárgya Bróth Szálíka, habár nem is volt oly szép, mint Romeo Juliája, mindazáltal az én szerény igényeimnek megfelelt. Gőndör haja inkább hajlott a vörös, mint a gesztenye színhez. Apró szemei, melyek kissé hajszra néztek, feketék lettek volna, ha az isteni gondviselés szürkékre nem pingálja. Járása fölötté keesteljes volt: a jambust látszott utánozni. Bökezűségét irányomban eddigelé felül nem multa senki. Valahányszor csak pénzre volt szükségem, adott Szálíka annyit — adhatott, hisz' szülei gazdagok voltak — mennyivel nap-nap mellett megörvendeztettem a „ferbli-kompánia” vitzelő bajnokait. Én sem maradtam adósa: jószívűségéért mindig vásároltam neki valamit, persze, a tőle kapott pénzen. Ő ezért engem nagyra becsült s én meg őt nagyobbra — pénzéért.

Történt egy alkalommal, — midőn Szálíkanak éppen nevenapja volt — hogy kifogytam a pénzforsrából s Szálíkával bármiként is ohajtottam a találkát, a rossz időjárás miatt, soha nem sikerülhetett. Hej! pedig ha valaha, ugy most lett volna Szálíkára szükségem, jobban mondvá — a pénzére; nevenapjára akartam valami szép és maradandó emlékekkel meglepni.

Mitevő legyek, nem győztem eléggé gondolkodni, már épen a végső elhatározáson voltam, hogy eladom nagyreményű frakkomat, — gondolván arra, Szálíka majd megtéríti az árát — midőn belépett a „kamaráson,” kinek kimagyarázva gondolataim zavart helyzetét, erősen kezdett gondolkodni. És ő kigondolta bölesen: legjobb volna Szálíkat valami versfelével meglepni.

Hideg borzongás vett rajtam erőt e gondolatától; azonban ez is esakhamar elszlott, mert lakótársam, ki a szó teljes értelmében nagy versifikátor volt, beavott a versírás titkaiba.

Utasítása szerint leültem asztalkámhoz, várva az ihlettség perceit. Azután Eratóhoz f. hászkódtam, ki ha homlokon nem is, de nyakon csókolt az egyszer. A csók oly esattanós volt, hogy reá még a szomszéd szobában alvó háziasszony is felébredt. Erre aztán oly sok szép gondolatom támadt, hogy mindenikét ha versbe foglalom, több mint biztos, hogy elolvasásuk után minden leány, avagy menyecske halálósan belém szeret.

Végre lekasztottam lakótársam híros hangszerét a lantot, s ez oly meghatóan zengette:

Te édes szép leány, kis Szálíkam,
Üdvözöllek névnapod hajnalán!
Kívánom, hogy Izsáknak Istene
Piziny szemed könnyel ne töltsé be,
Szíved, mely ugy lángol, miként enyém,
Derűt csináljon élted „zöld” egéa;
S erszényed, mely sok jó napot szerze,
Friss főléssel legyen mindig telve.

Gyujtott e vers. Szálíka elragadtatásban megkészszerzte kiadásait és kért, mi több esengett, hogy valahogy föl ne hagyják a versírással. És én nem hagytam fel. Mint felmaradt naplójegyzeteim bizonyítják, öránkint tíz—tizenöt szerelmes verset és kétszer annyi ódát rögtönöztem, s egy nap alatt két hőskölteményt, az egyiknek a ezime, ha nem esalódom: „Dávid” volt, a kis Dávid, ki a filiszteusokat ugatja meg, — a másik „Absolon” dicsőítését zengette husz éneken át, az Absolonét, ki ijedtében egy fagalyon végezte életét.

Képzeltetni, mily nagy lelkesedéssel olvasta ezeket Szálíka! Engem már nem is mint diákot, hanem mint valóságos költőt emlegetett. . . .

Történt egy más alkalommal, midőn az érettségi vizsgálatokon mindannyian szeremesesen keresztül eshetünk volna, hogy osztálytársaim a személyem iránti szeretetből a Szálíka részére egy „grand szerenádöt” szavaztak meg.

E váratlan meglepetés annyira fellekesített, hogy széles jó kedvemben még az alkalmi költemény megírását is magamra vállaltam.

Lant nem lévén — kávéházban voltunk — a kis bögöt nyomták kezembe s a kis bögő élethűen zokogta:

Szálí! Szálí! nyiss ablakot,
Itt van, a ki szeret;
Szíve örült módra hányja
A cigánykereket.
Álom nem jó szemére,
Mert mindig eszébe vagy;
És lánzra verve van legott
A legszebb gondolat.
Csak egy szót! oh, vagy nem lehet? . . .
Hisz' alszol édesen . . .
Aludj, aludj, legszebb álmod:
A pénzadás legyen!

Nagy éljenzés követte e diesteljes zöngeményt. A nagy zavarban mi ezt felváltotta, örült sebességgel emeltek vállakra barátaim s én megadással túrvé sorsomat, jobban feszitettem a rögtönzött trónuson, mint az egyszeri báró inasa a bakon, ki grófnak képzelte magát. . . .

Szép nyári esendes éjszaka volt; ennek leple alatt értük el Szálíka házukat, s mint lány fuvalem szólalt meg ajkainkon a dal, mit alig akartunk megjáznai, midőn egyszerre — mintha a föld alól bukkantak volna elő — négy jól fegyverzett suhanecz rontott ránk Szálíka papájával. Nagy harez fejlődött volna ki, ha barátaim mellőlem meg nem ugranak Igen, mellőlem, kit — fájó emlékezet! — kegyetlenül eltángoltak.

Kiszabadulva ellenfeleim körmei közül, kétségbeesetten kiáltottam fel Petőfivel: „Jaj! hátam! jaj a hátam oda van!”

Eljűgattam ezt talán ezerszer is, mire lakásomhoz vándorogtam, hol tárt karokkal fogadtak barátaim. Kajla Marezi volt a legszívesebb irántam; egy perczben tapogatózott, más perczben bajomat kérdezte, a harmadikban már az ágyba fektetett; és én mindég csak jagattam, — mint házigazdám beszélt, — még álmomban is egyre jagattam, iszonyatosan jagattam.

Nem sokára a történetek után, Bróth Szálíka kezét egy bécsi kereskedő kérte meg, ki:

Szikár volt mint a nádszál,
Könnyű, mint a puhely;
Sas erán kajla ehvikert,
Fején pineset viselt.
Egy vágya volt: megkapni
A Szálíka kezét;
Ezzel Szálí papája
Összes pénzkészletét . . .
Mi hogy valóra váltott
Nem lett többé talány;
Megugrott Szálíkatól
Az esküvő után.

S z i n h á z .

Bátosy társulata némely darabot kiténőn játszik. A gyakorlat teszi az embereket szakértőkké, a színészeket — ha egy kis tehetség járul hozzá — művészekké. Márványhölgyeknek már első előadásán megjegyztük, hogy e rendkívüli színi hatással bíró s egy esipetnyi igaz életet rajzoló szindarabot szépen, mondhatni teljes illüsiót kelte játszik, de a második előadás — szerdán még az elsőnél is jóval magasabb színvonalon állott. Batosy deklamációjára nem oly magas hang, de sokkal természetesebb és igazabb volt ez este, mint előbb, s ez által sokkal érthetőbbé is tette a meghalás deus ex machináját, melyet a szerelmében esalódot megtrótt szívű szobrásznak a közönség színe előtt kellett szenvedni, hogy a költői igazság szolgáltatás esorbát ne szenvedjen. B. Polgár Fanni mint Marco ezuttal is hódított, — mintha e szerepet egyenesen az ő temperamentumához szabták volna. Kár, hogy kevésszer játszik, mert a kiténő színésznőt közönségünk szívesen látja a színpadon. Kunhegyi, Szilágyi Berta és Szabó Etel egyéniségüknek megfelelő szerepökben jelesek voltak. Az előjáték szobor alakjai ezuttal is elérték a kívánt hatást. A darab ismétlése helyes gondolat volt, mit az is bizonyít, hogy a közönség meglehetősen betöltte a pad-sorokat.

Csütörtökön a Bolondok háza ezimű vigjáték került színre. E darab hosszabb időn át a főváros közönségét is mulatatta s habár a gyenge motívum, melyből a eselekvény szála kierednek, nem sok reményre jogosítja a nézőt, a 2-ik és harmadik felvonás bonyodalma s a lépten-nyomon összekuszálódó helyzet ferdeségei igen mulattatók, sőt néhol nevető idegeinket tulságosan is igénybe veszik. Polgár Béla, e sok oldalu értelmes színész kellő mértékletességgel zsákmányolta ki hálás szerepét s ezért teljes elismerést érdemel. De kiténő volt Kúnhegyi is, kinek Desgenais mellett bizonyára e darabban van legkiténőbb szerepe. Csinosan játszott Szabóné is, ki ugy látszik, hogy a társulatnak egyik leggyakrabban igénybe vett nőtagja.

Szombaton Millöcker szép zenéjű operettejét: Szegény Jonathánt adták szép számu közönség előtt, mely nagyon is megérezte a felvonásközökben a cigányzene hiányát. Az előadás jó volt, de sok esinos részletet kihagytak. Szathmáry Zsuzsika, (Molly) Batosy Endre (Tripp Jonathán) és P. Laky Eugéna (Harriette) voltak a főszereplők, mindhármán igen jól játsztak, ugyszintén Szitai (Vandergold) és Polgár Béla (Quicky Tóbiás) Batosy és Szathmáry Zs. nagy tetszést arattak „a házasság egy zenekar” kettőssel, melyet meg is ismételtetett a közönség. A Szilágyi B. egyetemi hallgató kisassznya kiténő alakítás volt. A magasan lekvő énekszámoktól eltekintve, annyira jól ment a darab, hogy egyik legsikerültebb operette előadásnak mondhatjuk. A rendező figye'mét különben felhívjuk arra is, hogy a darabokban szereplő szolga öltözékére több gond fordítassék, mert még a ronda ruhán is sokszor díszgusztáló fogyatókosságok láthatók.

Vasárnap délután a Peleskei Nótárius fél helyárák mellett került színre. Az igazgatónak azt a tanácsot adtuk volna, hogy az ilyen népies előadást már egy nappal előbb hirdesse, mert bizony sokan már későn vehették tudomásul az előadás tartását. A kevés közönség jóízűt mulatott a nótáriusnak a körülményekhez képest jól előadott mókái fölött.

A vasárnap esti furesa bohózat is a fővárosból került a mi színpadunkra. Jani és Juczi a képtelen situációk valóságos gyűjteménye s ráadásul az előadás is bágyadt, vontatott volt, minek természetes oka a személyzet kimerültségében keresendő. Senkire sem lehet jótékonyabb hatással a pihenés, mint a színészre, de a mi színészeink keveset pihennek, mert a hétfői és pénteki feria fejében vasárnap kell kétszer játszaniok. Mindamellett a ezimszerepekben Polgár Béla és Szathmáry Zsuzsika s Polgár Károly (Gólya Misi) ezuttal megtettek annyit a mennyit tehettek, — a rossz darabot azonban még jó játékkal sem lehet jóvá tenni.

Kedden Rákosi Jenőnek „Éjjel az erdőn” népsziműve ment kevés közönség előtt közepes sikerrel Szathmári Zs. természetes játéka tetszett legjobban, gyönyörű dalai zajos sikert arattak, de már Szitai tulfejlesztett buzgalmban a természetesség határain túllépett; jól sze-

kundált, de alakítása erőltetett volt. Polgár Károly lépten-nyomon hadilábon állott emlékező tehettségével s ezáltal csak pártneri helyzetét nehezítette meg. Nagy hatást keltett a Szathmári Zs. és Szabóné által szépen előadott „Üdvözlégy Mária” ezimű duett, melyet a közönségnek kedve lett volna megismételtetni. Batosy, kinek neve nem volt a színlapon, Kunhegyi, ki nem a színlapon jelzett szerepet játszta, Szabó G. és Kiss jól játsztak. Polgár Béla egy gigerliszerű pesti uracs alakját mutatta be, igen sikerülten. Censor.

Színészeink f. hó 29 éjlesztanak utolsót. Addig a műsor következőleg van összeállítva: Vasárnap Czigánybáró operette; Hétfőn A próféta látványos szimű; Kedden A saekingeni trombitás énekes vaudeville; Szerdán A piros bugyelláris népszimű; s esütörtökön utolsó előadásul Kossuth és Battyány Wolfgang német előadás és író korrajza, melyben a szabadságharcot megelőző események s a kamarilla ármanysos eljárása történeti hűséggel adatnak elő. Ezt meg fogja előzni „A vándorbot virága” ezimen egy buscsúzó allegória városunktól, melynek szerzője Kunhegyi Miklós társulati titkár. Az élénk hetet ajánljuk közönségünk szíves figyelmébe.

Közgazdaság.

A házi egerek ellen való védekezés az egertyphust okozó bacillus segítségével.

Löffler F. tanártól.

Az egertyphus bacillus ép oly jó hatása a mezei, mint a házi egerek ellen, melyek némely helyen épületekben, magánlakásokban, istállókban, esürökben, hambárokbán nagy tömegekben lépnek fel és nem jelentéktelen károkat okoznak.

A mérég elhelyezése lakásokban, esürökben, különösen pedig hambárokbán nincs megengedve, minekfolytán az érdekelték a vak véletlenre vannak hagyva.

Egy itteni kereskedő, a ki hambárjában az egerek nagy tömege miatt jelentékeny károkat szenvedett, hozzá fordult tanácsért, s én az ő felkérésére próbát tettem a bacillussal. Kísérleti eljárásom a következő volt:

A tenyészfolyadékot telt üvegeske tartalmát egy liter vízzel vegyítettem össze, miután egy kávés kanálnyi konyhasót is adtam hozzá, s ezeket jól összeráztam, bevárva, míg a konyhasó egészen feloldódott. Aztán régi sütésű s meglehetősen fehér kenyérből szeleteket vágtam s azokat a folyadékba dobtam s miután jól tele sziták magokat a folyadékkal, kiszedtem és kirakosgattam azokra a helyekre, a hol az egerek kipusztítása kívánatos volt. Egy liter konyhasó oldatban körülbelül 1000 darabka kenyerszeletet lehet megitatni.

Ezt a kísérletet hambárban hajtottam végre. Renles időben, tehát 8—14 nap után sok beteg egeret láttak esuszakálni a földön. A döglött egerek száma napról-napra szaporodott. A hambár tulajdonosa tanácsom folytán ott hagyta az egereket. A mire számítottam, csakugyan bekövetkezett. Nem sokára nagy számu megrágot hullára akadtak. Némelyeknek a fej, másoknak a gyomra volt kirágyva. A fertőzött hulla felfalása folytán a betegség átharapódzott oly egerekre is, a melyek nem ettek a mérgezett kenyérből, vagy a melyek később jutottak a hambárba. És hogy ez valóságilag így történt, kiténő abból, hogy még 4 hét mulva is találtak döglött egereket, a melyek közvetlen fertőzés vagyis a fertőzött egerek felfalása folytán mentek tönkre. És a siker jelentékeny hatással volt a bacillus elterjedésére. Az eger pusztításnak eleje lett véve.

A bacillus tehát ép oly biztonsággal használható a házi, mint a mezei egerek ellen.

A házi egerek emő pusztulásánál ismét feltűnt nekem, hogy a bacillussal fertőzött egerek nem mennek többé oduikba vissza, hanem a szabad levegőt keresik, épugy mint a mezei egerek; minek folytán könnyen feltalálhatjuk a hullákat, s nem kell attól tartanunk, hogy azok oduikba bujnak vissza.

A házi és mezei egerek eme sikeres pusztítása után annyi intézettel és maganembertől kaptam tudakozódó sorokat és megrendeléseket, hogy azok mindenikére nem bírtam válaszolni.

Ennek folytán a bacillus tenyészdék bizományát Schwarzrólse fia J. F. Berlin, S. W. Markgrafuteza 29. ezénekn adtam át és a közönséget arra kérem, hogy minden tudakozódást oda intézzen.

Használati utasítás:

Öntsünk 1 liter vízbe egy kávéskanálnyi konyhasót, ezt a folyadékot forraljuk fel valami alkalmas edényben és hagyjuk lehűlni.

Azután vegyük elő a bacillussal telt üvegesét, vegyük a vatta dugót és töltsünk bele — az üvegesé két harmadát — a sós folyadékba, ezeket rázzuk meg jól, azután az üvegesé egész tartalmát öntsük a sós vízes edénybe.

Vegyük aztán régi sütésű, jó fehér kenyéret s abból szeljük 1—2 m. hosszúságú kenyerszeleteket. ezeket dobjuk az elkészített folyadékba miután pár pillanat alatt tele sziták magukat, szedjük ki és rakjuk más edénybe. Egy liter folyadékkal körülbelül 4000 darab szeletet lehet beitatni.

Mezei egereknél a munkás kinegy az eger pusztító mezőre és minden egerlyukba egy darabka kenyerszeletet dug.

Nyolcz—tizenegy nap mulva már lehet beteg és döglött egereket találni. Tizenegy nap mulva betapossuk a lyukakat. És ha aztán újabb lyukakat találunk, akkor ismételjük a kenyerszeletekkel való fertőzést s a siker bizonyos lehet.

Az egerek sokaságához képest egy tenyészfolyadékkal telt üvegesé 1—4 holdra lesz elég.

A házi egereknél épen így járunk el; a kenyerszeleteket az egerlyukakba dobjuk, s ha ez nem volna lehetséges, akkor az egerek által keresett helyekre rakjuk a szeleteket.

Az üvegesé tartalma több hónapön át megtartja hatékonyságát, ha sötét helyen tartjuk.

A felfrissítés ideje rá van a esövecskére írva.

Ez a kísérlet csak az egereket fogja pusztítani, de emberekre és állatokra nézve nem veszedelmes.

Ruszkay Gyula.

Törvényszéki esernök.

1978 A rimaszombati kir. törvényszék büntető osztálya nál a jövő hét folyamán a közbeeső ünnepek miatt, nyilvános bűnügyi ítések nem tartanak.

Jóakarátának majd megadta az árát. Fischer Lajosné pelsőzi lakossal történt az eset, hogy Hronyecz Jánosné és fia azon kérelemmel fordultak hozzá, szerezzen nekik, ha tudna, Amerikába szóló útlevelet és a tengeri utazásra hajójegyet is; kíváncsiak voltak okán azt hozván fel előtte, hogy miután itteni egyetlen vagyongat képező házaeszkájuk dűledező rozstart állapotban van s itthon a javításra pénzt keresni nem tudnak, e végből kívánnak a tengerentúli Eldorádóba vitorlázni. Fischernek, a ki különben egyes s okos asszony — úgy látszik — összekötésében is áll azokkal, a kik az embertömegeket Amerikába liferálják, készséggel vállalkozott kérelmük teljesítésére s 18 firtét Brémából egy hajójegyet, az előbb szintén kíváncsiaknak, de csak honn maradt Farkas Jánosné tornallyai lakostól a maga és fia részére kiállított útlevelet szintén jó pénzért megszerezte s Hronyecznek át is adta. Ezek aztán azokat felhasználni nem is késlelmeskedtek, hanem lehető sűrűn bűsöt vettek Fischeréktől s Pelsőz vidékétől és azóta már bizonyosan Amerika valamely fényes városának lakosságát szaporítják becses személyekkel. A lízas sietségnek az oka, mely miatt Hronyecz a szülőföldet elhagyták, csak távozásuk után derült napfényre. Ez pedig nem volt más, mint egy kis merénylet az „enyim és tied“ közti téves felfogás folytán másnak tulajdona ellen, a mi miatt a sietve kivándorlottak már bűnvizsgálat alatt is állottak. És épen ez utóbbi körülmény majd bajt hozott a jóakaró útlevelés hajójegy-szerző asszonyságra, mert némi gyanuk nem hiányzott arra nézve, hogy ő tudott volna arról a fatális körülményről s azzal kapcsolatban arról is, hogy Hronyecznek azért volt szükségük az útlevele. E miatt a múlt héten a helybeli törvényszék elé is került bűnpártolás vétsége miatt. A vádhatóságot Szeredinszky Sándor kir. ügyész képviselte, a védelmet pedig Dr. Rárossy Gyula ügyvéd terjesztette elő és pedig oly sikerrel, hogy miután vádlottak a „si fecisti nega“ elvére fektetett álláspontjával szemben azt, miszerint ő a Hronyecz elleni bűnvizsgálatról tudott s az útlevelés hajójegy megszerzésével azoknak a büntetés előli menekülését szándékosan elősegítette volna, bebizonyítani nem lehetett, az erre alapított védvek következtében vádlottat az eljáró bíróság fölmentette. Bár a törvény kaeskarings ridég paragrafusai nem sokat törődnek az érzelmekek, ez egyszer azonban a vádlottak által, mint ő mondá, a kivándorlottak iránt tanusított jóakarát miatt még sem kellett eselekményének az árát megadni, a mi más különben reá nézve épen nem lett volna kellemes.

Hol rincsen a férjnek helye? A vadregényes vidéken fekvő Forgácsfala községében történt, hogy Rolnik Mártonné és Migasz Mária közös pitvaron lakó szomszédasszonyok valami esekélyesség miatt előbb össze, — utóbb hajba is kaptak. Hej, mert ez rajtuk többször is megesett, mivel hát a két család nem a legjobb lábón állt egymással, már pedig meg vagyon írva, hogy „rosz szomszédasság török átok s ok nem igen jó barátok.“ Eddig azonban a közös pitvarban vívott esetepaték minden komolyabb következmények nélkül multak el; mert az asszonyok „dolgába“ nem avatkoztak bele a férfiak s így is volt az jó. A legutóbbi összeesapásnál azonban már az egyik sarokba szorított szomszédasszony a saját erejének fogyatkozását érezvén, az udvaron foglalkozó férjét hívta fel „interventióra.“ A férj, nem lévén jó diplomata, a helyett, hogy az intervenció esetleges következményeit komoly fontolóra véve, a hadviselő feleket magukra hagyta volna, meggondolatlan könnyűvérséggel szeretett Évája szavára azonnal a esata színhelyén, akarom mondani a közös pitvarban termett és az előrenyomult szomszédasszonyt egy ügyes „oldalmozdulattal“ hátra vetette s aztán neki „frontot“ csinálva a kezébe kapott vastag bottal fejbe köllintva gyors visszavonulásra is kényszerítette, e közben is becsátva reá néhány ütlegét. A ház illetén fordulata azt eredményezte, hogy a szomszédnő a lovagiatlan szomszéd ur udvariatlan közbelépése folytán egypár hétig az ágyat volt kénytelen őrizni, mert mint az orvosi látlelet és vélemény is konstatálta, husz napon tul gyógyuló „folytonossági hiány“ támadt a homlokán a szeme körül, meg aztán a dereka is szenvedett a visszavonulás közben kapott sérelmek miatt. A vitez Rolnyik Márton e eselekménye következtében a kir. törvényszék elé került, a hol a kir. ügyészség súlyos testi sértés miatt emelt vádat, és miután vádlott eselekményét önmaga is beösmerte, figyelemmel jó előéletére a bíróság hat havi börtönbüntetéssel sújtotta. Ezt a „krisztkindlit“ azonban Rolnyik, mint szerinte meg nem érdemlett soknak találta, a kir. ügyészség ellenben keveselte és így majd a felsőbb bíróság lesz hivatva eldönteni, hogy melyiknek van igaza. Az azonban bizonyosra vehető, hogy vádlottat a neki odaitelt karácsonyi ajándéktól megfosztani teljesen a felebbviteli bíróság sem fogja: ő pedig legalább megtanulja, hogy a férfinak az asszonyok dolgába beleavatkozni semmi esetre sem tanácsos.

Hírek és vegyesek.

Helybeli előfizetőink lapunk mai számával veszik a „Magyar Hirlap“ előfizetési felhívását.

Dr. Szabó Samu vármegyei főorvos urnak december 18-ára hirdett egészségügyi felolvasása — közbejött rekedtsége miatt — hétfőn, december hó 26-án, délutáni 3 órakor fog a polgári olvasókör helyiségében megtartani. — Rimaszombat, 1892. december 18. Rábely Miklós, elnök.

— **A hangverseny,** melynek létrejövetele körül a helybeli ev. templom javára egy bizottság működik, január első felében lesz megtartva. Mint értesülünk ez alkalommal egy felolvasásra Mikszáth Kálmánt, a fényes nevű író s egykori tanítványát az egyesült prot. gymnasiumnak reménylik megnyerni. Gondoskodva lesz egyébiránt, hogy előlék közreműködők s változatos és élvezetes műsor biztosítsák a hangverseny sikerét.

Katonai hírek. A helybeli tüzérezredosztály tisztikara bucsuestélyre gyűlt össze f. hó 16-án a Három-

Rózsán a távozó Schwarcz D. főorvos tiszteletére. Az estélyen Rosenauer alezredes emelt poharat a bucsuzó főorvosért. — Dr. Schürger es. és kir. ezredorvos, ki hosszabb ideig állomásczott a helybeli tüzérezredosztálynál, néhány napot városunkban töltött.

Megyebizottsági tagok. Gömörmegye bizottsági közgyűlésébe Rimaszombat város részéről a sorrend szerint kilépő tagok, és pedig: Terhes Pál, Kozma Szabó József és Barna Imre f. hó 14-én újra megválasztottak. A megye többi kerületeiben ugyanazonnap megejtett választás eredményét akkor fogjuk majd közölni, ha a választott megyebizottsági tagok teljes névsora véglegesen össze lesz állítva.

Szilveszter esteje. A haldokló év utolsó tisztességétélére ezuttal a helybeli nőegyesület vállalkozott. Megüljük a torát, s mint illik, poháresengés és vig zenésző mellett. A nőegyesület elnöksége ez alkalomra lekötendő szívesseggel meghívta a dalárdát is, melynek tagjai legutóbbi összejövetelük alkalmával elhatározták, hogy a szíves meghívás folytán az estélyen testületileg résztvesznek s néhány dal éneklése által a mulatság sikeréhez a maguk részéről is hozzájárulnak. Tehát nemsokára ismét alkalma lesz a nagy közönségnek meggyőződnie az új egyesület életrevalóságáról.

Az árvek karácsonyfája. Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylete — mint minden évben ugye ez idén is — díszes karácsonyfát állított fel a helybeli kiseddőví helyiségében, hol nagy közönség jelenlétében osztattak szét a kis Jézuska ajándékai azok között a szerenesetlen apró teremtések között, kiknél az emberszeretet e magasztos ünnepeken a szülői gyöngédséget a nemes nőegylet igyekezett kipótlni. A lélekemelő és magasztos ünnepély lefolyásáról — sajnálatunkra — részletes tudósítást nem közölhetünk, miután az ünnepélyre meghívó levél — talán a küldöncz lustasága miatt — két es fel órával az ünnepély előtt kézbesített lapunk szerkesztőjének, illetőleg a szerkesztő honn nem léte miatt családjának, minél fogva lapunk képviseltetéséről nem gondoskodhattunk. Sajnáljuk ezt annyival inkább, mert lapunk a nőegylet nemes ügyei iránt mindenha őszinte érdeklődéssel viseltetett, s mert e derék egyesület részéről 13 év óta hasonló mellőzésben (?) sohasem részesültünk.

Az árvek karácsonyfájára utólag még a következő adományok folytak be: Fáy Istvánné 2 firt, Hámos Zoltánné 2 firt, Horváth János 2 firt, Darvas Pálné ruháemű. Szakall Ferencz alma Br. Lazénszky Henrikné 2 firt.

Thea-estély. A rimaszombati koresolyázók egylete szokásos téli estélyét ez idén nem Szilveszter napján, mert e napra a „Három Rózsa“ dísztermét már a nőegylet foglalta le, hanem karácsony második napján: december 26-án tartja meg, s a mulatság remélhetőleg kitűnően fog sikerülni; ezzel biztat legalább bennünket az az aláírási iv, mely a kaszinóban ki van téve, s melyen máris igen szép társaság biztosítja a koresolyázók egyletének jóhírnevű vállalkozását.

Miskolcz város rendőrfőkapitányi állására — a borsodmegyei hírlapok közlése szerint — igen sok a pályázó; valamennyi között azonban legtöbb kilátása lehet a díszes állomás elnyerésére nézve Lukács Béla kövecesi földbírtokosnak, kinek miskolczi rendőrfőkapitányi nyá való kineveztetése már a legközelebbi napokban várható.

Az első bál. Valószínű, hogy az idei farsang első tekintélyesebb bálja a rimaszombati általános ipartestület bálja lesz 1893. év január hó 15-én. — A bál jövedelme a helybeli ipariskolai alap gyarapítására fog fordíttatni.

Műkedvelő előadás Tiszolczon. A tiszolczi magyar kaszinó derék tagjai, élükön Ambrózy József elnökkel, ismét életjelt adtak magukról. Szilveszter estéjén műkedvelő előadást rendeznek, melyen színter kerül: „Angolosan“ és a „Vár a teremben“ című két kisbbs darab. Mondanunk sem kell, hogy a lelkes rendezőség, mely teljes tudatában van a magyar kaszinó nagyjelentőségű hazafias intencióinak, mindent elkövet arra nézve hogy az estélyen széleskörű társaság mulasson kedélyesen, fesztelenül, ez bizonyára teljes mérvben sikerülni is fog Tiszolczon, melynek értelmes vidéke is örömmel vesz részt hasonló összejövetelekben.

Vasuti terv. Egerben mozgalom indult meg egy vasuti fővonal kiépítése iránt, mely Egerből kiindulva, Gyöngyös érintésével Dobsina Poprádon át egész Krakóig vezetne. Mint egy fővárosi lap újságolja: a dobsina-poprádi vonalra Kubinyi Géza, a jolsvai kerület országgyűlési képviselője, már ki is nyerte volna az előmunkálati engedélyt.

Előfizetési felhívás. Juhász László tehetséges fiatal verselő, kinek hangulatterjes költeményeit olvasóink lapunk hasábjairól ismerik, válogatott költeményeiből egy füzetet ad ki „December“ cím alatt s erre előfizetési felhívást küldött szét, melyben a következőket mondja: „A lélek megnyilatkozása, a dal előterjesztési eselekvény, csak természetes, hogy kíváncsi vagyok, vajjon képesek-e olyan eszméket és érzelmekek költeni embertársaim lelkében, mint a milyének az én lelkemben élnek; csak természetes, hogy koszoruba fűzöm azokat. — Amde ez a koszoruba fűzés költséges mulatság lévén, a n. é. Közönséget felkérem, hogy a fűzési munkálatokban becses megrendeléseivel segíteni méltóztassék. — 8—10 innyi könyvem, mely Nagyságos Jankovich Miklósné, Soldos Emma urnónak van ajánlva, 70—80, nagyobbára a lapokban elszórtan megjelent költeményeimet fogja tartalmazni. Lesznek benne gondolatok, költői levelek, hazafias költemények, dalok, fordítások, alkalmi versek, idillek, történetek. Egy néhány darabot e gyűjtőívben is közlök izelítőül. — Könyvem, melynek egyes kiállításáért Steinfeld Jenő, sárospataki főiskolai könyvnyomdász kezkesedik, február hó elején jelenik meg. — Fűzött példány ára 1 forint, (2 Korona.) Diszkrétben 1 forint 50 krajczár, (3 korona.) — A gyűjtő-íveket nevemre (Juhász László hittanhallgató, Sárospatak) címelve még e hó végéig kérem elküldeni, hogy a nyomtatandó példányok száma felől tájékozva lehessen. — Nagyrabecsült gyűjtőívem nyolcz előfizető után egy fűzött, tizenkét előfizető után egy diszkrétű tiszteletpéldánnyal szolgálak. — Könyvem a Mélyen Tisztelt Közönség becses párt-

fogásába ajánlva vagyok hazfias tisztelettel Sárospatak, 1892. december hó. Juhász László.“ A költői tehetségéről ismeretes derék fiatal versírótól lapunk jelen száma is közöl költeményt. Melegen ajánljuk az előfizetési felhívást irodalompartoló olvasó közönségünk figyelmébe.

Tűz. Folyó hó 11-én az esti órákban Bobka János vizesréti lakos istállója kigyuladt s a tűz oly rohamosan terjedt, hogy mentésről szó sem lehetett. A károsult gazdának az istállóban égett tehenén kívül a féktelen elem áldozatául esett összes takarmány készlete is. A tűz keletkezésének oka — mint a vizsgálat kiderítette — vétkes gondatlanság.

Pályázati hirdetmény. Mint lapunk egy előző számában jeleztük, az erdőőri intézmény a jövő évben Gömörmegyében is életbe lép. Vesszük a következő sorokat: Gömörvármegye közigazgatási erdészeti bizottságának 1892. évi 527. számú határozatával a vármegye törvényhatósága területén állami kezelésbe vett községi, volt urbéres közbirtokossági erdők őrzetere szervezett, évi 200 firt bér, 30 firt lakbér, 100 firt utazási, 5 firt irodai, és 25 firt egyenruha átalány, összesen tehát 360 firttal javadalmozott, kinevezés útján betöltendő, 5(öt) járási erdőőri állomásra ezennel pályázat nyitattik. Pályázók felhívtnak, hogy az 1879. évi XXXI. t. cz. 37. §-ában előirt minősítésüket, ép és egészséges testalkatukat, jó látó és halló képességüket, életkorukat, illetőségüket, eddigi alkalmaztatásukat, a magyar nyelvnek szóban és írásban való bírást, a nagyrözei, rozsnóyi és rimaszombati járási állomásokra nézve azonkívül a tot nyelvnek legalább szóban való bírást igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat Gömörvármegye közigazgatási erdészeti bizottságához címezve, a rimaszombati m. kir. központi erdőgazdálkodás-hoz legkésőbb 1893. évi január hó 31-éig nyujtsák be.

Lopás. Folyó hó 11-én özv. Mázik Pálné rimaszombati lakosné házába ismeretlen tettes behatolván és az agypárnák közé rejtett 5 firt ellopata. — Folyó hó 8-án meg Török Paulina eszi lakosnő loptak meg. A tettes azonban még tul sem adhatott az ellopott pénzen, mert reggelre Uhljak Mihály személyében kézre kerítették.

Hűtlen szolgáló. Klein Lajos gortva-kisfaludi lakos szatós üzletéből nap-nap mellett hiányzott valami. Több ízben azt is észre vette, hogy pénzkészlete is, a helyett hogy gyarapodnék, egyre jobban fogy. Az élelmes árendás mindenkit gyanúsított, csak szolgálóját nem, ki előtte a megtestesült becsületesség mintaképének tűnt fel. Azonban csakhamar kiábrándult, mert f. hó 14-én tetten érte a „beesületes“ leányt. Dűhe a legmagasabb fokra hághatott, mert szolgálójának: Bálint Máriának nyomban utilaput kötött a talpa alá. Azonban észrevette ezt a esendős-g s nehogy a jó madár tova vitorlázhassék, mint helynélkülit letartóztatott, s nehogy egészsége valami változáson menjen keresztül, a rimaszécsi kir. járásbírószág gondjaira bízottat.

Kézre került. Bács Mihály Sajó-Radnóti születésű rovyót előéletű egyént — ki nem régen lopás vétsége miatt lett elmarasztalva, — folyó hó 15-én elesipte a tornallyai esendőrőrs s kiérdemelt jutalmának méltó kiszolgáltatása végett átadatott a tornallyai kir. járásbírószáguk.

Tolvaj juhász. Koleszár János (Lóska) nyustyai földművesnek egyre veszték a juhait. Eleinte azt gondolta, hogy idegen kézre kerültek, vagy mint juhászta állította a fenevadak csaptak belőlük lakomát. Közele napokban azonban épen az ellenkezőről győződött meg; gyanuja Szudor Pál nevű juhászára irányult. Szudor Pált e végből f. hó 13-án kérdőre vonatta, ki eleinte tagadott minden, de később midőn önmagával is eltenkezésbe jött, kivallotta, hogy a hiányzó juhokat egytől-egyig ő fogyasztotta el.

Nem zörög a haraszt... Mint a fáma beszéli, a prágaiak mintájára, — a karácsonyi ünnepek alkalmából — a románok akarják megörvendeztetni „sanyargatott szlav testvéreiket“ valami „nyájas“ hangu röpirat félével. Allitól az felől értesült volna alispánunk is, mi végből az érkezendő „röpiratok“ elkobozását elrendelő ukázt már ki is becsátotta volna a járási szolgabírának.

— **Forralt-e vagy nyers tej** a táplálób? Egy idő óta az orvosok a tejnek csak forralt állapotában való használatát ajánlják, mert a tej — a mint be van bizonyítva — különféle betegségek átvívője lehet. Kérdés azonban: vajjon a forralt tej ad-e anyai táplálékot, mint a nyers? A megejtett vizsgálatok azt bizonyítják, hogy a forralás legkevésbé sem csökkenti a tejnek sem emésztetőségét, sem tápláló erejét; sőt a forralt tej jobban emészthető. Azon gyermekek, kik a nyers tejet könnyebben emésztik, kivételek. Népünknel megvan az érzék, hogy a esecsemőnek mindig csak forralt tejet nyujt legfőképp akkor, midőn anyatej hiányában mesterséges táplálása válik szükségessé. A kisedek halandóságának nagy százaléka azonban egyéb okokban keresendő.

Szövetkezés. A szövetkezés eszméje meggyénkben is hova tovább nagyobb hódításokat tesz. Befolyásos tényezők vették az ügyetkezőkbe és legközelebb több új községi hitelszövetkezet megalakulásáról értesíthetjük olvasóinkat. A hitelszövetkezetek megerősödése után pedig fognak alakulni a fogyasztási, bevásárlási, raktári szövetkezetek. Közel áll a szövetkezés ügyének megyei és országos szervezése is s így kívánatos, hogy azok, kik társadalmi vagy hivatalos állásuknál fogva hivatva vannak a községek közigazdasági és így kulturális fellendülését előmozdítani, vagy ily kérdések iránt érdeklődnek, szerezzenek tájékozást azon utak és módokról, melyek az egyént önállóvá, függetlenné, jobbá, mert vagyonsabbá tenni képesek. Ez iránt tájékozott a Bernát István szerkesztésében megjelenő „Szövetkezés“ című közigazdasági havi folyóirat (Egész évi előfizetés 1 firt). November havi száma a következő érdekes cikkeket hozza: 1. Szövetkezetek fogyasztásra. — 2. Szocializmus és a kisczadák. 3. Ipartestületek és kamarák. 4. Szocialistikus szövetkezetek Belgiumban. 5. Félévi mérlegek. 6. Szövetkezés Portugáliában. 7. Az angol szövetkezetek évkönyve. 8. Badeni örökösödési törvény. 9. Vansittak Neale, az angol szövetkezetek volt vezetője, ki az emberi természet javítását tűzte ki életcéljául s ennek eszközüül a tőkegyűjtést s a vagyon igazságosabb elosztását tekintette. 10. Szövetkezetek állása Ausztriában. 11. Birtokvásárlás szövetkezés útján. 12. Magyarország szövetkezetei.

igazságnak is úgy van ereje, sulya csak, ha a „vezérszerepet játszó és számot tevők“ is Áment mondanak rá. Bizony, bizony! úszköt dobott abba a békés hajlékba, a hol eddig bölesek és kevéssé bölesek szeretettel együtt megértünk. A ki „extra muros“ áll, nem fogja érezni annak a szónak bomlasztó hatását; de én félek, hogy az öndős fejlődés útjára lépett lelkesi értekezletünket az ilyen theoriák megbénítják s a testületi szellem kapesait, a helyett hogy erősíténc, összetörök s a lelki kevélységnek bálványokat emel. Dixi, et salvavi animam meam! Még egyet. Azt írta nekem ez úgyból kifolyólag egy korára nézve ifjabb, de bölesességére öregebb jó barátom: „A tulbuzgóság téves utakra vezet.“ Fiat applicatio! Béke velünk! *Csabay Pál értekezleti elnök*

Nyílt levél.

Tisztelendő Bodiczky Mihály ev. lelkész urnak Pongyelokon, u. p. Nagy-Szuba.

Alulírott ezen módon a nyilvánosság előtt tisztelettel felszólítom Tisztelendőségemet, kegyeskedjék ugyanezen ilyen módon a nyilvánosság előtt megfélemleni a következő kérdésekre: vajjon a Nagyt Janoska György jászénovai (Árvam) ev. lelkész szerkesztésében megjelenő „Cirkevne Listy“ című egyházi tót havilap, folyó 1892-ik évi 4-ik áprilisi száma — Z cirkevneho súdobnietva — felíratú s aláíratlan közleménynek Tisztelendőségem akár szellemi szerzője, akár annak a szerkesztőséghez csak beküldője-avagy nem?

Nem válaszolás esetén „igent“ fogok érteni.

Kelt Kraszkón, 1892. decz. 10. én.

Poráczay Endre kraszkói ev. lelkész

Előfizetési felhívás.

A „GÖMÖR-KISHONT“ tizenharmadik évfolyama vége felé közeledik. Az új évfolyam külsőben tisztelettel felhívjuk meggyeink közönségének figyelmét e lapra, melynek most végződő évfolyama jelentékeny haladást képvisel a lap pályafutásában, amennyiben annak folyamán sikerült meggyeink tollforgató embereinek tekintélyes táborát a lap köré csoportosítani.

Mindezen munkatársak fokozott szellemi támogatásával kezd meg lapunk az új évfolyamot. Régi tradícióhoz hiven, minden egyéni és osztályérdektől függetlenül, minden személyes vonatkozástól menten, tisztán a közügyek pártatlan szolgálatát fogja szem előtt tartani. Komoly, tárgyilagos és elfogulatlan tolmácsa lesz a közérdeknek, szöszölgője minden nemes törekvéseknek, hű tükré és naplója meggyeink közéletének.

A „Gömör-Kishont“ előfizetési feltételei:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.
Tanítóknak egész évre	2 frt.

A „Gömör-Kishont“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Hírek és vegyesek.

Lapunk jövő számában kezdjük meg „A titkos rendőr“ című rendkívül érdeklésítő hosszabb amerikai elbeszélés közlését, mely bizonyára osztatlan tetszését fogja megnyerni olvasóinknak.

Jóteknység. Kokován — mint tudósítónk írja — a múlt héten egy magát megnevezni nem akaró nemeslelkű emberbarát egy csomag mindenféle ruhaneműt küldött Jókóvi Emil tanítóhoz azzal az utasítással, hogy azt a legszegényebb sorsu tanuló közt, mint a Jézuska küldeményét, karácsonyi ajándékképpen ossza ki, azon megjegyzéssel, hogy az adományozó kiletét ne kutassa. Jókóvi ez alkalomra meghívta a legszegényebb tanulók szüleit is, s a kapott holmit nyilvánosan szétosztotta a tanulók között. Lett erre öröm! Ugy a megajándékozott gyermekek, valamint azoknak szülei sírva adtak hálát a mindenkiről gondoskodó Ur Istennek, a ki megmentette a szegény kicsikéket attól, hogy ezentul is, — mint eddig — vékony foszlánykákban járjanak a nagy hidegekben is az iskolába. A nemes tett nem szorul dicséretre s a nemeslelkű gyermekbarátnak — bárki legyen is az — a szegény tanuló s azok szüleinek hálátadó könnyeivel igaz szívből eredt forró köszönetet mond ez uton a kokovai derék tanító. Aldja meg az Isten, s találjon jutalmat abban a regegyződésben, hogy ajándékait nem pazarolta méltatlanokra. Vajha még sok ily gyermekbarát adna azok közt, a kiket az Ur megáldott földi javakkal.

A melyen tisztelt közönségnek van szerencsém becses tudomására hozni, hogy évek hosszú sora óta folytatott bor- és sörüzletemet jövő évi január hó 1-étől továbbra is a régi üzlethelyiségben (Főter, Weisz Károly-féle ház) azonban sokkal szélesebb alapokra fektetve fogom folytatni. Az új italmérsi törvény értelmében a bor- és sör jóval esekélyebb adóval lévén megterhelve, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy *egy a közönséges asztali, mint a nehezebb és finom vörös és fehér pecsenye-borokat az eddigieknél jóval jutányosabb áron szolgáltatom.* Jelentékeny bor- és sörkészletem, melyet szigorú megválogatással a legjobb forrásokból szereztem be, továbbá Törley-féle „Talisman“ és egyéb finom pezsgóim, kapcsolatlan és e téren évek hosszú során át szerzett szakismeretimmal, a legkényesebb igények kielégítésére is képesitene.

Megjegyezvén, hogy a *tölem vásárolt italok kitünő jó minőségért és valódiságáért kezeskedem,* tisztelettel kérem a n. é. közönséget, hogy eddig élvezett nagybecsű bizalmával továbbra is, fokozott mérvben megajándékozni kegyeskedjék. Részemről minden igyekezetem oda fog irányulni, hogy azt minden tekintetben megérdemljem. Kiváló tisztelettel **Hollaender Lajos.**

Felelős szerkesztő: **Lőrinczy György.**
Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Karácsonyi és ujévi ajándékok dús választékban, u. m.:

Halifax-, Mercure-, Hero- és Premier-koresolyák.

Különbféle china-ezüst és bronce-tárgyak, asztali- és függő-lámpák stb. a legjutányosabb árban kaphatók

BRAUN ZSIGMOND vaskereskedésében **RIMASZOMBAT.**

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

2—*

Hirdetmény.

Alulírott **nyustyai égetett mész kezelőség** tisztelettel hozza a nagyérdemű közönség, valamint az építők és építetőknek is becses tudomására, miszerint a **nyustyai vasuti állomás közvetlen közelében levő s folytonosan működő kör-mészégető kemencéjükből kikerülő I. osztályu égetett mész** nagyban (waggon számra), ugyszintén kicsinyben is a legpontosabb kiszolgálattal mellett az alábbi áron folyton kapható:

Loco Nyústyia vasuti állomás, waggonba rakva:

50 métermázsáig	à m/m = 3 kor. 80 fill.
50—100 métermázsáig	à m/m = 3 kor. 60 fill.
100 métermázsáig, vagyis egy teljes waggonrakomány és azoutul	à m/m = 3 kor. 40 fill.

A mész megrendelhető és szállítható az év bármely szakában.

Égetett mész kezelőség Nyústyán.

Hirdetmény.

6483. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közli, hogy **Princz Gottfriedné** kokovai lakos végrehajtónak **Laczlav Jánosné szül. Rosko Judit** kokovai lakos végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Kokova községben fekvő a kokovai 219. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A. 1—7. sorsz. alatti $\frac{2}{3}$ urbéri telekből, 140. számú házról és urbéri erdő s legelőből Laczlav Jánosné, sz. Rosko Judit, egy harmad ($\frac{1}{3}$) rész illetőségére az árverést 972 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a nagyobb megjelölt ingatlanok az **1893. évi február hó 15-ik** napján délelőtti 10 órakor Kokova községben a bíró házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%—át vagyis 97 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1892. évi november hó 11-én.
A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Aldorffer, kir. törvszéki bíró.

Hirdetmény.

6352. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közli, hogy **Sebők Julianna** uzapanviti lakos végrehajtónak **Simon Mihály** zsiپی lakos végrehajtást szenvedő elleni 40 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Zsipi községben fekvő a zsiپی 35. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A. 1—20. sorszámú ingatlan alatti Simon Mihály birtoka, és a zsiپی 69. számú telekjegyzőkönyvben foglalt közös urbéri birtokból B. 43. alatti Simon Mihály illetőségére az árverést 700 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1892. évi december hó 30-ik** napján d. e. 10 órakor Zsipi községben a bíró házához tüzetik ki, a megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%—át vagyis 70 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1892. november hó 5. napján.
A rimaszombati kir. törvszék, mint telekkönyvi hatóság.
Aldorffer kir. törvszéki bíró.

TISZTA VÉR

az egészség! 14—*

Titkos betegségek, kiütések, halvány-ság, általános fáradtság, gyengeség; mind ez eltűnik, ha a vér egészséges! Gyógymódunk alkalmazása mellett kezeskedünk a gyökéres gyógyulásról. Kérdezősködő levelekhez levélbélyeg esatolandó.

„Office Sanitas“, Paris
30, Faubourg Montmartre

Nagy alkalmi karácsonyi- és ujévi vásár.

Hámos-torta.

Jogász-torta.

Karácsonyi és ujévi ajándék.

Van szerencsém a tisztelt közönség becses tudomására hozni, hogy a közelgő karácsonyi és ujévi ünnepekre üzletemben igen **sok és szép** alkalmas **ajándék-tárgy** van készletben. Nagy választék a legkülönfélébb plüsch-, selyem-, bársony-, elefantosont stb. **Bomboneokból** a legfinomabb fondau és **chrém-cukorkákkal** töltve. Kis **párisi torták** töltve dobozzal együtt **15** kr-ával. Mindenféle disz alakoskak, chokoládék, croquettek, mozgó-bábuk, szivarkák, thea- és sok másféle sütemények, valamint különféle torták.

A t. szülők különös figyelmébe ajánlom továbbá **karácsonyfák diszítéscül szolgáló** alkalmas mindenféle **cukorka-tárgyaimat**, melyeknek árai a következők:

100 db jól csomagolva dobozzal 1 frt — kr.	100 db finomabb 2 frt — kr.
100 db jól csomagolva dobozzal 1 frt 50 kr.	100 db excelsior diszes 3 frt — kr.

Ajánlom azonfelül különféle kiténő **francia italaimat**, valamint a legfinomabb **jamaikat-rum** és **orosz-theát**.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek és a **három forintot meghaladó rendelvényeknél**: a pénz előleges beküldése mellett, a **postaszállítás** és csomagolás **portamentesen történik**.

Üzletemet a t. közönség kiváló figyelmébe ajánlva, maradtam Rimaszombat, 1892. november 26. Kiváló tisztelettel:

Özv. Miskolczy Istvánné, cukrász.

Ugyanitt tanulóul egy jó családból való 13—14 éves ifju felfogadtatik.

Huszár-torta.

Kossuth-torta.

Ibolya-csokor.

Thea-tózsza.

HEKSCH BERTALAN

főter Rimaszombatban

A fekete kutyához.

Karácsonyi és újévi ajándéku ajánlja: **Valódi francia Martell-cognac, valódi Martineau cognac, Sz. Georges-fele cognac, Vera-cognac fiumei, gr. Keglevich és gr. Eszterházy-fele honi gyártmány, Cuba Purozinek, Halasz-féle kecskeméti, Malaga sect.**

Mindenféle rum és likőrök, ugymint jól felszerelt fűszer-, csemege- és lisztkereskedést, továbbá tudatom a n. é. közönséggel, hogy alkalmakra mindenféle **hal-nem** nálam megrendelhető. — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel

HEKSCH BERTALAN.

Faj-alma

nagy mennyiségben van raktáramon, mit igen melegen ajánlok a nagyérdemű közönségnek. Azonkívül a közelgő ünnepekre különféle első minőségű **déli gyümölcsökre és csemegekre** is bátorodom felhívni a figyelmet!

Igy raktáron van: különféle **füge, datolya, mogyoró, narancs, citrom, gesztenye, prince-mandula, malaga-szóló, görözi gyümölcs, konzervált hataik, csokoládé.**

Csemege-sajtok: ementháli, gróji romadour, imperial, trappista stb. Liptói és kárpáti túró. **Legfinomabb teák:** caravan, melange, pecco-virag, pecco, susong.

Cabor- és Stühmer-fele tea-sütemény. Legjobb minőségű rum, cognac, szilvrium, borovicska és különféle liqueurök.

Továbbá: legjobb minőségű házilag főzött, tisztán kezelt **lekvár, dió, aszalt szilva, mák, ugorka** stb.

Végül ajánlom az elismert kitünő ízű, szép külsejű, naponként frissen sült **fehér- és barna kenyereket**, nemkülönben a **közélgő ünnepekre válogatott jófajú halat.**

Legyen szabad itt kinyilatkoztatnom, hogy a szédelgős ígéretekre nem szorítokom, hanem mint az előző években, ugy most is, minden törekvésem oda irányul, **hogy a nagyérdemű közönséget a lehető legjobban s a legjutányosabb árakban szolgálhassam ki.** — Ezuttal az eddigi pártfogást **megköszönve**, további megrendeléseket kérve, maradok: Rimaszombat, 1892. december havában.

Kitünő tisztelettel

KOHN ADOLF.

Jánosi-utca, özv. Szabó Mihályné házában.

Hirdetmény.

A közelgő karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából van szerenésém a n. t. közönségnek becses tudomására hozni, hogy helyben a **főteren a „Három-Rózsa” vendéglő mellett** levő üzletben mindennemű **képeskönyvek és ifjúsági iratok, díszművek, albumok és imakönyvek** s egyéb e nemű ünnepi ajándéktárgyak rendkívül nagy választékban s **jutányos árakon** kaphatók.

Ajánlom továbbá raktáramat a legkülönbözőbb **karácsonyfa-ékeztetések és felzárkó-lási tárgyakban**, mely utóbbiak, raktáron levő készletem teljes eladhatása végett, gyári áron árusítatnak el.

Kiváló tisztelettel

Rimaszombat, 1892. december hóban.

Kármán S.,
könyvkereskedése.

Hirdetmény.

5398 sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **magy. kir. kincstár** végrehajtónak **Lovas István** szül. **Sisák Mária** rimaszombati lakos végrehajtást szenvedő elleni 33 fjt 35 $\frac{1}{2}$ kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimaszombat városában fekvő a rimaszombati 69. sztkvben foglalt 49. hrszból 39/a sz. házból **Lovas István** né. **Sisák Mária** t. illető kétharmad $\frac{2}{3}$ -ad részét 720 fjtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik, az árverést 720 fjtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1893-ik évi január hó 19 napján** délelőtt 10 órakor a rimaszombati kir. törvényszék telekkönyvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 72 fjt 00 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ova-dékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1892. évi szeptember hó 17. A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Tomcsanyi, kir. törvényszéki bíró.

A GÖMÖRMEGYEI NÉP- és IPARBANK

Rimaszombatban, 1893. év január hó 1-től az állandó betétek után általában 4 $\frac{1}{2}$ %-ot ad, a váltókölesontól eddig szedett 8%-ot 7 $\frac{1}{2}$ %-ra, s a jelzálogkölesontól szedett 7 $\frac{1}{4}$ %-ot pedig 7%-ra szállítja le. **Az igazgatóság.**

ESKÓR

(epilepsia)

13-*

viSSzaesés nélkül gyógyítható. Ezer és ezer bizonyítvány tanúsítja a tudomány ezen bámulatos diadalát. A betegségről szóló kimerítő leírások, levélbélyegpek kapesán a következő címre intézendők:

„Office Sanitas”, Paris
30, Faubourg Montmartre.

Mutatvány számokat ingyen és bérmentesen.

Hungarország legelősebb és legdisze-sebb képes hetilapja a

Képes Családi Lapok

1893-ik év január hó 1-én tizenötödik év-folyamába lép

a magyar művelt, de különösen a magyar női művelt olvasó közönségnek legkedvesebb lapja

A **„Képes Családi Lapok”** a magyar szépirodalmi lapok között legjobban el van terjedve.

A **„Képes Családi Lapok”** most lépett a 15-ik évfolyamába, mi eléggé bizonyítja, mennyire megnyerte e lap a magyar művelt közönség tetszését.

A **„Képes Családi Lapok”** szellemi részét a magyar irodalom legelső írói nyújtják. A szerkesztőség **dr. Murányi Ármá, dr. Tolnai Lajos** és **dr. Várady Antal** kezében van, akik sem fáradságot, sem költséget nem kímélnek, hogy a lap szelene a művelt olvasók legmagasabb igényeit is kielégítse.

A **„Képes Családi Lapok”** munkatársai sorában vannak a többi között: **Jókai, Mikszáth, Balnady, Temérdek, Lauka, Tótygess, dr. Murányi Ernő, Csorba A. Pósa, Rudnyánszky, Beniczkyné Bajza Lenke, Büttner Lina, Nagyváradyi Mára, Körér Anna, V. Guál Karolina Harmath Lujza, Hevesiné Sikor Margit**, stb. stb. hírneves íróink és írónőink

A **„Képes Családi Lapok”** minden számában legkiválóbb művészek rajzai és képei után kitünő illusztrációkat ad.

A **„Képes Családi Lapok”** minden számához legjobb írónktól egy regény teljes nyomtatott ívét kapják az olvasók díjtalanul s így egy év alatt 5-6 regény birtokába jutnak, melyekhez mindig díszes boríték is járul.

A **„Képes Családi Lapok”** minden számában ügyesen összeállított sakrejtvények, apróságok és irodalmi ismertetéseket talál az olvasó: — s a lap előfizetőinek postájában a legszellemdusabb társalgás folyik az előfizetők között, végül:

A **„Képes Családi Lapok”** minden kéthétben külön dívat mellékletet ad, a mely a női közönségnek minden más dívat lapot teljesen nélkülözhetővé tesz.

A **„Képes Családi Lapok”** előfizetése egy évre 6 fjt, félfévre 3 fjt, negyedé re 1 fjt 50 kr, aki az egész évi előfizetési díjához 80 krt küld, 4 regényt, a ki felévi előfizetéséhez 40 krt küld, 2 regényt s a ki negyedévi előfizetéséhez 20 krt küld, 1 regényt kap bérmentve jutalmul.

Előfizetéseket az év bármely napjától elfogad és lelelező lapon ohajtásra mutatvány számokat bárkinek díjtalanul küld

A **„Képes Családi Lapok”** kiadó hivatala
Budapesten, Nagykorona-utca 20. sz.

Nagy karácsonyi kiállítás.

LÖFKOVICS LIPÓT rimaszombati áruházában:

Karácsonyi ajándékok

oly nagy választékban, melyet egy vidéki üzlet sem mutathat fel.

Legdivatosabb és legújabb galanterie cikkek:

Albumok minden alakban, képeretek csontból, plüsheből, rézből és még sokféle lemezből.

Újságtartók, kefetartók, kottatartók, tü-párnák, gallér-, zsebkendő- és keztü-kazetták, írószerek, tintatartók, szivar- és pipakészletek, papirkosarak, kézimunka-asztalkák, kézimunka-kosarak, kézi neceserek, illatszertartók, chasses, roppant nagy választék illatszerekben belföldi, francia vagy angol gyártmányuak.

Kézi munkák:

Egész kész, kezdett vagy előnyomatott, posztó, vászon vagy congree-anyagból, diván-védők, diván-párnák, ezizmahuzók hozzá való rámaival, asztal-futók, millyeuk, tablették, törülköző-tartók, kefe-, kulcs- vagy hamu-tartók, papucsok vagy komód-czipők, posztó és stramun-munka, kezdett vagy egész kész.

Feltünő o'csó árak

papírmunkák himzéshez barna vagy ezüst színben 20 krtól kezdve, lámpa-tálcák, fali-kosarak, házi-áldás, szervétartató, névjegy-kosarak.

Midőn mindezeket a n. é. közönség b. tudomására hozom, kérem mielőtt szükségleteiket fedeznék, az üzletben felállított kiállítást megtekinteni és arról meggyőződni, hogy ezen szakmában választékom izléses összeállítása páratlan.

Mindezeket a n. é. közönség figyelmébe ajánlva, vagyok kész szolgálattal

Löfkovics Lipót.

Szivartárczak himezve minden színben, pénztárczak. (különlegesség korona tárczak.)
Nyakkendők, fehéreneműek és kalapok 25% leszállított árakban.
Gyermek-, fiu-, és leány-ruhák, női felöltők, női derekak, női sapkák és kalapok.

Muffok és szücsárúk:

Az idény előhaladottsága miatt olesőbb mint bármely **végeladás.**

Egy finom nyulszőr muff ezelőtt 2 fjt, most 95 kr.
Egy finom szealskin-muff ezelőtt 3 fjt 50 kr, most 1 fjt 90 kr.
Egy finom 2 mtr. hosszú boa ezelőtt 4 fjt 50 kr, most 2 fjt 50 kr, minden színben: fekete, fehér és szürke.
Gyermek muff és boa fehér színben 1 fjt 20 kr.
Gyermek sapkák roppant nagy választékban.
Jäger-ingeek és nadrágok 85 krtól kezdve.

Keztyűk és harisnyák,

alsó szoknyák és nadrágok bámulatos olesó árak mellett.
Czipők és csizmak, vadász vagy utazó posztó-eszimak, **botosok** a nálam már megszokott választékban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.